

ကျေးရွာလူထု၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် အစီရင်ခံစာ

ကော့မှူးသီးကျေးရွာ ကော့ရင်းအထက်ကျေးရွာအုပ်စု ဘားအံမြို့နယ်

ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်

မာတိကာ

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း----- ၃

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်----- ၃

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်----- ၄

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း----- ၄

၂။ ကော့မှူးသီးကျေးရွာ၏အနေအထား

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်----- ၆

၂.၂ ကော့မှူးသီးကျေးရွာအကြောင်း----- ၇

၂.၃ မိုးလေဝသနှင့်ရာသီဥတုအခြေအနေ----- ၈

၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)
ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု (Climate Change)----- ၁၀

၃။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း----- ၁၅

၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြကွဲဒိန်----- ၁၇

၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု၊ ဘေးအန္တရာယ်ပြနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ----- ၁၈

၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း----- ၂၀

၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံနှင့် ပါဝင်ပက်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၂

၃.၆ ကျားမရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၅

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အသိပညာပေးမှုများ----- ၂၇

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏လိုအပ်ချက်များနှင့်အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ----- ၂၈

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ----- ၂၉

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း----- ၂၉

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှုသတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကိုအဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း----- ၃၀

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက်ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း----- ၃၁

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့်ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား (Pair Wise Ranking)----- ၃၂

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)----- ၃၃

၆။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ (Action Plan)----- ၃၄

၇။ နိဂုံးချုပ်----- ၃၆

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက် ပြုပြင်ခြင်း- -- ၃၆

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ
- နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း

ကရင်ပြည်နယ်၊ ဘားအံမြို့နယ်၊ ကော့ရင်းအထက်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကော့မှူးသီးကျေးရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်သုံးသပ်တင်ပြမှုကို အင်္ဂလန်နိုင်ငံမှ Department for International Development (DFID) ၏ ရံပုံငွေ ထောက်ပံ့မှုဖြင့် အက်ရှင်အေဒ် (မြန်မာ)နှင့် ရပ်ရွာလူထုတို့မှ ပူးပေါင်း အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်သော “ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်လာမှုအပါအဝင်ခံနိုင်ရည်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်”မှ ဆန်းစစ်လေ့လာထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

BRACED မြန်မာမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းသည် နိုင်ငံတကာ အင်ဂျီအိုများ၊ ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်း များ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို လေ့လာသုတေသနပြုနေသော သုတေသန အဖွဲ့အစည်း များနှင့်လည်း ပူးပေါင်းချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ BRACED မိတ်ဖက်အဖွဲ့တွင် ဦးဆောင်သူဖြစ် Plan International Myanmar မှ ဆောင်ရွက်ပြီး Actionaid Myanmar, BBC Media Action, World Vision, Myanmar Environmental Institute နှင့် UN Habitat တို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး ရပ်ရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ပိုမိုတောင့်တင်း ခိုင်မာလာစေရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ဤကော့မှူးသီးကျေးရွာ၏ ဆန်းစစ်လေ့လာချက်ကို BRACED ၏ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုများ၊ အသုံးပြုရန် ပုံစံများ ထောက်ပံ့ကူညီမှုဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်

BRACED ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုတို့၏ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုတို့အား သုံးသပ်နိုင်ရန်နှင့် ရပ်ရွာလူထု ကြံ့ခိုင်မှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုများအား သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေး ကော်မတီနှင့် ရပ်ရွာလူထုများမှ အမျိုးမျိုးသော ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မှုတို့ပေါ်တွင် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်နိုင်မှု၊ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တိုးမြှင့်လာရန် အလို့ငှာ ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆန်းစစ် လေ့လာခြင်းသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်း ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုများ အတူတကွ အားလုံးပါဝင် ဆောင်ရွက်ခွင့်ရမည်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်

ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရပ်ရွာဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း အားကောင်းလာစေရန် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နည်းလမ်းများ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ကလေးသူငယ်၊ အမျိုးသမီးများ၊ မသန်စွမ်းများစသည့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ အနေဖြင့်လည်း ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်လိုမှုများ ရှိလာစေရန် အသီးသီးသော တာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်လာစေရန်နှင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များ ပြည့်မှီစေရန် ရွာသူရွာသားအားလုံး၏ ပူးပေါင်းမှုကို ရရှိစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းဖြင့် လိုအပ်သော ကျေးရွာသတင်းအချက်အလက် ပြောင်းလဲမှုများကို ပုံမှန်ပြုလုပ်နိုင်ရန်၊ အသစ်ပြောင်းလဲလာသော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုများအတွက် သတင်းအချက် အလက်နှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပူးပေါင်းပြုလုပ်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း

ဤရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်ချက်သည် BRACED စီမံကိန်းမှ ဖော်ထုတ်ထားသော ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်မှ တင်ပြချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏

ရည်မှန်းချက် (၁) ရပ်ရွာလူထု၏ အတွေ့အကြုံများအပေါ်တွင် သိပ္ပံနည်းကျအချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ အနာဂတ်တွင် ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများအပေါ်တွင် ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်လာစေရန်။

ရည်မှန်းချက် (၂) ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုနှင့်ဖိစီးမှုများ အပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုရှိသူ များနှင့် ထိခိုက်လွယ်သော အရာများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်နှင့်

ရည်မှန်းချက် (၃) ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသော ရပ်ရွာလူထုကို တည်ဆောက်နိုင်ရန် ထောက်ပံ့ပေးနိုင်သော ရပ်ရွာလူထု၏ စွမ်းဆောင်ရည်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ လက်စွဲစာအုပ်ပါ ဖော်ပြချက်များကို အခြေခံ၍ ကော့မှူးသီးကျေးရွာ၊ ကော့ရင်းအထက်ကျေးရွာ အုပ်စုတွင် တစ်လကျော် ခန့်အချိန်ယူ၍ ရပ်ရွာလူထုနှင့် အစည်းအဝေးများပြုလုပ်ကာ ကျေးရွာ၏ သတင်းအချက်အလက် များကို နည်းကိရိယာများ (assessment tools) အသုံးပြု၍ စုဆောင်းဖော်ထုတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းအဆင့်များတွင်....

၁။ ကျေးရွာနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသ၏ အခြေအနေများကို အကြိုခန့်မှန်း သိရှိနိုင်ရန် ရပ်ရွာ လူထုနှင့် ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် နောက်ခံဆင့်ပွား အချက်အလက်များ (secondary data) ကို ဆန်းစစ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ အချက်အလက် သုံးသပ်ခြင်းများတွင်...

- RIMES ၏ရာသီဥတုဆိုင်ရာအချက်အလက်မှတ်တမ်း (Climate Profiles)
- ActionAid Myanmar ၏ကျေးရွာစာအုပ်ပါ အချက်အလက်မှတ်တမ်း (Village Book)

၂။ BRACED ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်ကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ပြီးပြည့်စုံသော သတင်းအချက်အလက် စုဆောင်းနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းတွင် အသုံးပြုခဲ့သော နည်းကိရိယာများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း
- ရာသီခွင်ပြ ပြက္ခဒိန်
- အရင်းအမြစ်၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ
- အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း
- ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြပုံနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း
- ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း
- ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ
- သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများကိုရရှိနိုင်မှု
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကိုဆန်းစစ်ခြင်း
- ထိခိုက်လွယ်မှုဆန်းစစ်ခြင်း

၃။ သတင်းနှင့်အချက်အလက်များ ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ခြင်း။

စုဆောင်းထားသော သတင်းအချက်အလက်များကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို အားကောင်းလာစေရန် သင့်လျော်သည့် လုပ်ဆောင်ချက် များကို ကနဦးသတ်မှတ်နိုင်ရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများ ဦးစားပေး သတ်မှတ်ခြင်း စတင်ရာတွင် အတည်ပြုနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ နည်းကိရိယာများဆန်းစစ်ခြင်းအားဖြင့် ပါဝင်သောလုပ်ငန်းစဉ်များမှာ...

- ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော အဓိကဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးအန္တရာယ်များ အဆင့် သတ်မှတ်ရန်။
- ဦးစားပေးရွေးချယ်ထားသော ဘေးအန္တရာယ်များအပေါ် အခြေခံ၍ ရပ်ရွာလူထု အနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ချက်များရွေးချယ်ခြင်း။

- BRACED ရန်ပုံငွေမှ ထောက်ပံ့ခြင်းဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ရာတွင် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း နည်းကိရိယာများ အသုံးပြု၍ ရွေးချယ်ခြင်း။
- ရာသီအလိုက်ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ရန် မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် များကို အခြေခံ၍ ကာလတိုဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း။
- ဖြစ်နိုင်ချေများပြီး ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော ဘေးများအတွက် စိတ်မှန်း ဖြစ်နိုင်ခြေများ ပုံဖော်နိုင်ရန် ဘေးများ၏ပြင်းအားနှင့် ပမာဏပေါ်တွင် အခြေခံ၍ မတူညီသော အခြေအနေအဆင့်ဆင့်တွင် အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများ သတ်မှတ်ရန်။

ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းများအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ တိုက်ရိုက်ခံစားရသော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများကို ရပ်ရွာလူထု၏ ရင်ဆိုင်တုန့်ပြန်နိုင်စွမ်းကို ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပြောင်းလဲမှုများ၊ လူမှုစီးပွားကဏ္ဍ ပြောင်းလဲမှုများနှင့် ပဋိပက္ခအစရှိသော ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်ရန် အဓိကလုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်အများကို ဆွေးနွေးပွဲတွင် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၊ သက်ကြီးများ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီဝင်များ၊ ကျေးရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ပါဝင်ခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင်ပါသည်။ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကဲ့သို့သော အခြားလိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ Myanmar Environmental Institute နှင့် အခြားသောပညာရပ်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ မှလည်း ရရှိနိုင်ပါသည်။

၂။ ကော့မှူးသီးကျေးရွာ၏ အနေအထား overview

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်

ကော့မှူးသီးကျေးရွာသည် ဘားအံမြို့၏ အနောက်ဘက်မိုင် ၂၀ခန့်အကွာ၊ ဘားအံ-ရန်ကုန် ကားလမ်းမကြီး၏ တောင်ဘက်မိုင်ခန့် အကွာတွင် တည်ရှိပြီး အရှေ့ဘက်တွင် ကော့ရင်းအထက် ကျေးရွာအုပ်စု အနမ်းပင်ကုန်းကျေးရွာ၊ အနောက်ဘက်တွင် လယ်ကွင်းများ၊ တစ်မိုင်ခန့်အကွာတွင် ဒုံသမိချောင်း၊ သထုံမြို့နယ်နှင့် မွန်ပြည်နယ်၊ တောင်ဘက်တွင် လယ်ကွက်များနှင့် ဒုံသမိချောင်း၏ မြစ်လက်တက်ဖြစ်သော ကမားချောင်း၊ မြောင်ဘက်တွင် သမိုင်းဝင် ဘုရင်ညီနောင်ဂူ၊ ဘားအံ-ရန်ကုန် ကားလမ်းမကြီးနှင့် နောင်ကျန်ကျေးရွာအုပ်စုတို့ ရှိပါသည်။

ကော့မှူးသီးကျေးရွာသည် နှစ်စဉ်ဇွန်လမှ ဒီဇင်ဘာလအထိ ရေပတ်လည်ဝိုင်းရံနေပြီး သွားလာရေး ခက်ခဲသောလယ်သမားများ နေထိုင်သည့် (၁.၂) စတုရန်းမိုင်ခန့်ကျယ်ဝန်းသော

ကျွန်းရွာလေး တစ်ရွာဖြစ်ပါသည်။ မိုးရွာသီတွင် ရေကြီးခြင်းဒဏ်ကိုခံစားရပြီး နွေရာသီတွင် ခြောက်သွေ့ပူပြင်းခြင်းဒဏ်ကို ခံစားရပါသည်။

၂.၂ ကော့မှူးသီးကျေးရွာအကြောင်း

လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း (၁၀၀) ခန့်မှ မြိုင်ကလေးကျေးရွာမှ လယ်သမားမိသားစု (၃) စုက အိမ်သုံးလုံးဖြင့် စတင်နေထိုင်ခဲ့ခြင်းမှ ကော့မှူးသီးကျေးရွာ ဟူ၍ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ယခုအခါတွင်မူ အိမ်ခြေ (၄၄) လုံး၊ အိမ်ထောင်စု (၄၈) စုနှင့် ကျား ၁၃၆ ဦး၊ မ ၁၃၃ဦး၊ စုစုပေါင်း လူဦးရေ ၂၆၉ဦး ရှိပါသည်။ ကရင်လူမျိုးများဖြစ်ကြပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာ ကိုကွယ်ကြသည်။ အဓိကဘာသာ စကားမှာ စကောကရင်ဘာသာ စကားဖြစ်ပြီး မြန်မာဘာသာစကားနှင့် ပိုးကရင် ဘာသာစကားကို အနည်းငယ်ပြောတတ်ကြသည်။ အများစုမှာ စကောကရင် ဗုဒ္ဓဘာသာ ရိုးရာ ဓလေ့ကို လိုက်နာကျင့်သုံးကြပြီး အနည်းငယ်မှာမူ ပိုးကရင်ရိုးရာဓလေ့ကို လိုက်နာကျင့်သုံး ကြသည်။ ရာသီအလိုက်ကျင်းပကြသော လူမှုဘာသာရိုးရာပွဲတော်များကိုမူ ကော့ရင်းအထက် ကျေးရွာအုပ်စုနှင့်အတူ နှစ်စဉ် စုပေါင်း၍ ကျင်းပကြပါသည်။ ရိုးရာပွဲတော်များမှာ မြန်မာရိုးရာ သင်္ကြန်ပွဲ၊ ညောင်ရေသွန်းပွဲ၊ ဝါဆိုသင်္ကန်းကပ်လှူပွဲ၊ ဝါတွင်းကာလဥပုသ်ရက်များတွင် သံဃာတော်များနှင့် ဥပုသ်စောင့်သူများအားဆွမ်းကပ်လှူပွဲ၊ သီတင်းကျွတ်လတွင် မီးထွန်းပွဲနှင့် ကထိန်သင်္ကန်းကပ်လှူပွဲ၊ ကရင်နှစ်သစ်ကူးပွဲနှင့် တပေါင်းလတွင်ဥသျှစ်ကုန်း ဘုရားပွဲတော်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

အဓိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှာလယ်ယာလုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး အဓိကထွက်ကုန်မှာစပါးနှင့် ပဲတို့ ဖြစ်ကြသည်။ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများရှိသည်။ မိုးရာသီတွင်တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ရေလုပ်ငန်းကိုအနည်းငယ်လုပ်ကိုင်ကြသည်။ သထုံမြို့နှင့်ဘားအံမြို့တို့သည်အဓိကကုန်သွယ်ရာ မြို့များဖြစ်သည်။

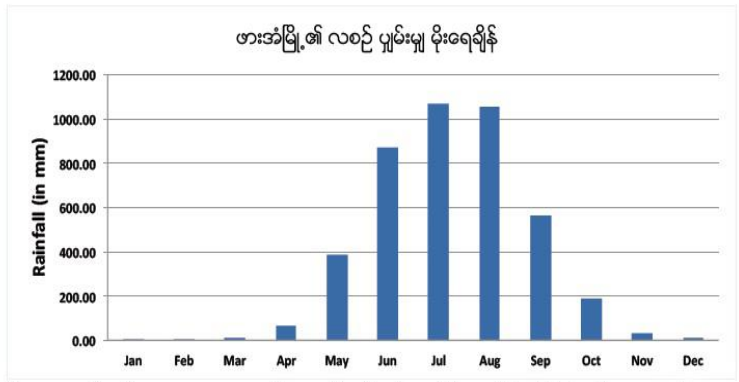
၂.၃ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုအခြေအနေ အထွေထွေ ရာသီဥတုလက္ခဏာများ

ကရင်ပြည်နယ်၊ ဖားအံမြို့နယ်သည် (ပုံ ၃၀) တွင် မြင်တွေ့ရသည့်အတိုင်း မွန်ပြည်နယ်နှင့် နီးကပ်လျက်တည်ရှိသည်။ မိုးရေချိန် unimodal ပုံစံသည် အခြားသော ကမ်းရိုးတန်းဒေသများနှင့် ဆင်တူသည်။ ဖားအံမြို့ရှိ မိုးရေချိန်မှာ ပျမ်းမျှအားဖြင့် ကျောက်ဖြူနှင့် မော်လမြိုင်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက နည်းပါးသည်။ နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှ (၄၂၇၀) မီလီမီတာ ခန့်ရှိပြီး ဇူလိုင်နှင့် ဩဂုတ်လ များတွင် အမြင့်ဆုံးဖြစ်သည်။ (ပုံ ၂၉) ။

ပုံ ၃၀၊ ကရင်ပြည်နယ် ဖားအံမြို့

ပျမ်းမျှ အပူဆုံး လများ၏ နေအချိန်နှင့် ညအချိန် နှစ်ခုစလုံးသည် မတ်လတွင် (၃၇.၁၃) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် နှင့် ဧပြီလတွင် (၃၇.၄၅) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ စိုစွတ်လရာသီများတွင် အအေးဆုံး ပျမ်းမျှအပူချိန်မှာ ဇူလိုင် (၂၉.၀၁ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်) နှင့် ဩဂုတ်လ (၂၈.၉၅) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဖြစ်ကြသည်။ အအေးဆုံးညများမှာ ပျမ်းမျှ ဇန်နဝါရီလတွင် (၁၈.၄၅) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် နှင့် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် (၁၉.၃၂) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် တို့ဖြစ်ကြသည်။ သို့ရာတွင် ဇန်နဝါရီလနှင့် ဖေဖော်ဝါရီလများ၏ နေအပူချိန်သည်လည်း မြင့်မားသည်ဖြစ်ရာ နှစ်လစလုံးတွင် (၃၃) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ကျော်လွန်သည်။ လစဉ် အမြင့်ဆုံး၊ အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်မှတ်တမ်းများဖြင့် ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးနှင့် အနိမ့်ဆုံး အပူချိန် များကို (ပုံ ၃၂) တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ပုံ ၃၁၊ ဖားအံတွင် ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ် လစဉ် ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်။ ဇူလိုင် နှင့် ဩဂုတ်လများတွင် အမြင့်ဆုံးရောက်ရှိသော Unimodal မိုးရေချိန်ပုံစံများ ယင်းဒေတွင် အနောက်တောင် မုန်သုံလေ လွှမ်းမိုးမှုကို ဖော်ပြနေသည်။

မိုးရေချိန် အသွင်ကွဲများ၊ အလွန်အကဲမှုများနှင့် ဦးတည်ရာများ

မိုးရေချိန်တွင် တစ်နှစ်အတွင်း မိုးရေချိန် အသွင်ကွဲများကို မြန်မာနိုင်ငံတောင်ပိုင်းဒေသ၏ ကရင်ပြည်နယ် ဘားအံမြို့နယ်တွင် အမြင့်ဆုံး မှတ်သားရမိသည်။ (ပုံ ၃၁) ။ နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှ ၄၂၆၇ မီလီမီတာ ရှိသည်ဖြစ်ရာ အမြင့်ဆုံး မိုးရေချိန်ကို (၁၉၉၄) ခုနှစ်တွင် (၅၄၇၂) မီလီမီတာ ရရှိခဲ့သည်ဖြစ်ရာ သာမန်ထက် (၁၂၀၀) မီလီမီတာ ပို၍များနေသည်။ အခြား တိုင်းတာရရှိသော (၄) နှစ်တာ မိုးရေချိန်များမှာ (၅၀၀၀) မီလီမီတာ ထက် များသည်။ (၁၉၉၇) ခုနှစ်တွင် (၅၂၈၃) မီလီမီတာ၊ (၁၉၈၂) ခုနှစ်တွင် (၅၂၄၄) မီလီမီတာ၊ (၁၉၉၉) ခုနှစ်တွင် ၅၂၃၂ မီလီမီတာ နှင့် ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် ၅၁၀၈ မီလီမီတာ) ။ ၁၉၉၈ ခုနှစ်သည် အခြောက်သွေဆုံး နှစ်ဖြစ်ပြီး ၂၆၆၉ မီလီမီတာသာလျှင် တိုင်းတာရရှိသည် ။ ပျမ်းမျှ (၁၆၀၀) အောက်ရောက်လုနီးနီးရှိသည်။

(၁၉၉၄) ခုနှစ်၏ အစိုစွတ်ဆုံးရာသီတွင် မိုးရေချိန် (၅၅၀၀) မီလီမီတာ နီးပါးကို ရက်ပေါင်း (၁၄၄) ရက်အတွင်း တိုင်းတာ ရရှိခဲ့သည်။ မိုးရေချိန် တိုင်းတာရရှိမှု (၄၅) ခုသည် (၄၀) မီလီမီတာကျော်လွန်သည်။ ၆ ခု မှ ၁၀၀ မီလီမီတာကျော်လွန်သည် ။ (သြဂုတ်လ (၁၅) ရက်နေ့တွင် (၁၅၉) မီလီမီတာ၊ ဇူလိုင်လ ၆ ရက်တွင် ၁၅၀ မီလီမီတာ၊ သြဂုတ်လ (၁၆) ရက်နေ့တွင် (၁၃၆) မီလီမီတာ ။

ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ၁၃၅ မီလီမီတာ နှင့် ဇူလိုင်လ ၈ ရက်နေ့တွင် ၁၃၃ မီလီမီတာ နှင့် ဇူလိုင်လ (၇) ရက်နေ့တွင် ၁၂၃ မီလီမီတာ တို့ အသီးသီး ဖြစ်ကြသည်။ ယင်းနှစ်များ အတွင်းတွင် (၄၀) မီလီမီတာ ထက်ကျော်လွန်သော မိုးရေချိန် အားလုံး မှာ စိုစွတ် ရာသီဥတု အတွင်းတွင် ဖြစ်ပေါ်သည်။ အခြောက်သွေဆုံးဖြစ်သည့် (၁၉၉၈) ခုနှစ်တွင် အစိုစွတ်ဆုံး (၁၁၄) ရက်မှတ်သားရရှိပြီး ဖြစ်ရပ် (၂၀)

ဇယား ၄၊ ၁၉၈၁ - ၂၀၁၀ အတွင်း ဘားအံပြည်နယ်အတွင်း လွန်ကဲ မိုးရေချိန်များ	
၂၄-နာရီအတွင်း လွန်ကဲ မိုးရေချိန်	တိုင်းတာမိသည့် ရက်စွဲ
၃၄၉ မီလီမီတာ	၂၀၀၆ ခုနှစ် ဇူလိုင် ၆
၃၁၆ မီလီမီတာ	၂၀၀၄ ခုနှစ် ဇွန် ၂၄
၂၄၆ မီလီမီတာ	၂၀၀၉ ခုနှစ် ဇူလိုင် ၄
၂၃၉ မီလီမီတာ	၁၉၉၇ ခုနှစ် သြဂုတ် ၁
၂၃၈ မီလီမီတာ	၁၉၉၇ ခုနှစ် သြဂုတ် ၂၄
၂၃၄ မီလီမီတာ	၁၉၈၂ စက်တင်ဘာ ၁၀
၂၁၆ မီလီမီတာ	၂၀၀၈ ဇူလိုင် ၂၉
၂၀၃ မီလီမီတာ	၁၉၉၅ ခုနှစ် ဇူလိုင် ၃၀

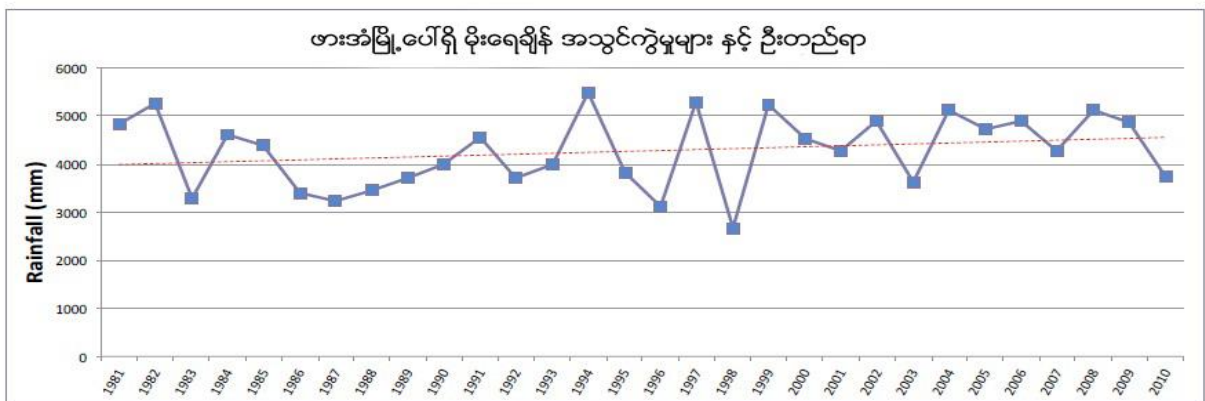
သာလျှင် (၄၀) မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ယင်းနှစ်အတွင်း အမြင့်ဆုံးမိုးရေချိန်မှာ (၁၉၉၈) ခုနှစ် သြဂုတ်လ (၉) ရက်နေ့တွင် (၁၁၁) မီလီမီတာ ဖြစ်သည်။

ဇယား (၅) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ခြောက်သွေ့ရာသီ၏ ဖြစ်စဉ် (၁၄) ခုသည် (၄၀) မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ အခြားဖြစ်ရပ်နှစ်ခုသည် (၁၀၀) မီလီမီတာ ထက်ကျော်လွန်ခဲ့သည် ။ (စက်တင်ဘာလ (၁၁) ရက်နေ့တွင် (၁၀၃) မီလီမီတာနှင့် ဇွန်လ (၁၀)

ရက်နေ့တွင် (၁၀၂) မီလီမီတာ) ။ (၄၀) မီလီမီတာနှင့် အထက်ရှိ မိုးရေချိန်အားလုံးကို စိုစွတ်ရာသီအတွင်းတွင် တိုင်းတာရရှိခဲ့ကြသည်။

(ရက်ပေါင်း ၁၁၃၄ ရက်) တွင် (၁၀.၄%) ရှိသော ရက်များ၏ မိုးရေချိန် (၄၀) မီလီမီတာနှင့် အထက် တိုင်းတာ မှတ်သား ရရှိသည်။ (၁၇၅) ဖြစ်ရပ်များသည် (၁၀၀) မီလီမီတာ ထက် ကျော်လွန်သည်။ (၂၄) နာရီ အတွင်း လွန်ကဲ မိုးရေချိန် တိုင်းတာ မှတ်သားရမှုမှာ (၂၀၀၆) ခုနှစ် ဇူလိုင်လ (၆) တွင် (၃၄၉) မီလီမီတာကို တိုင်းတာရရှိသည်။ ယင်းအချိန်များအတွင်း ဖြစ်ရပ် (၈) ခုကိုသည် ဇယား (၄) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း မိုးရေချိန် ၂၀၀ မီလီမီတာ ထက် ကျော်လွန် ခဲ့သည်။ နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် အသွင်ကွဲများကို ပုံ (၃၂) တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ဇယား ၅၊ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း ဖားအံမြို့၏ လွန်ကဲမိုးရေချိန်များ	
၂၄ နာရီ လွန်ကဲ မိုးရေချိန်	မှတ်သားရရှိသည့် ရက်စွဲ
၁၃၅ မီလီမီတာ	၂၀၀၈ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၁ ရက်
၁၃၀ မီလီမီတာ	၂၀၀၇ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၆ ရက်
၁၀၇ မီလီမီတာ	၂၀၀၈ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၀ ရက်
၁၀၅ မီလီမီတာ	၁၉၈၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၄ ရက်
၆၉ မီလီမီတာ	၁၉၈၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၄ ရက်
၆၅ မီလီမီတာ	၂၀၁၀ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁ ရက်
၆၂ မီလီမီတာ	၁၉၉၉ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၃ ရက်
၅၅ မီလီမီတာ	၂၀၀၈ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၅ ရက်
၄၈ မီလီမီတာ	၁၉၉၂ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၅ ရက်
၄၅ မီလီမီတာ	၁၉၈၃ ဒီဇင်ဘာလ ၂၉ ရက်
၄၄ မီလီမီတာ	၁၉၈၅ ခုနှစ် ၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၂ ရက်
၄၁ မီလီမီတာ	၁၉၉၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၇ ရက်
၄၁ မီလီမီတာ	၂၀၀၇ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၃ ရက်

ပုံ ၃၂၊ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ အတွင်း ဖားအံမြို့၏ မိုးရေချိန် အသွင်ကွဲများ ။ အစိုစွတ်ဆုံးနှစ်မှာ ၁၉၉၄ ခုနှစ် ဖြစ်ပြီး ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် မိုးရေချိန် အနည်းဆုံးရရှိသည်။ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်မှာ အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

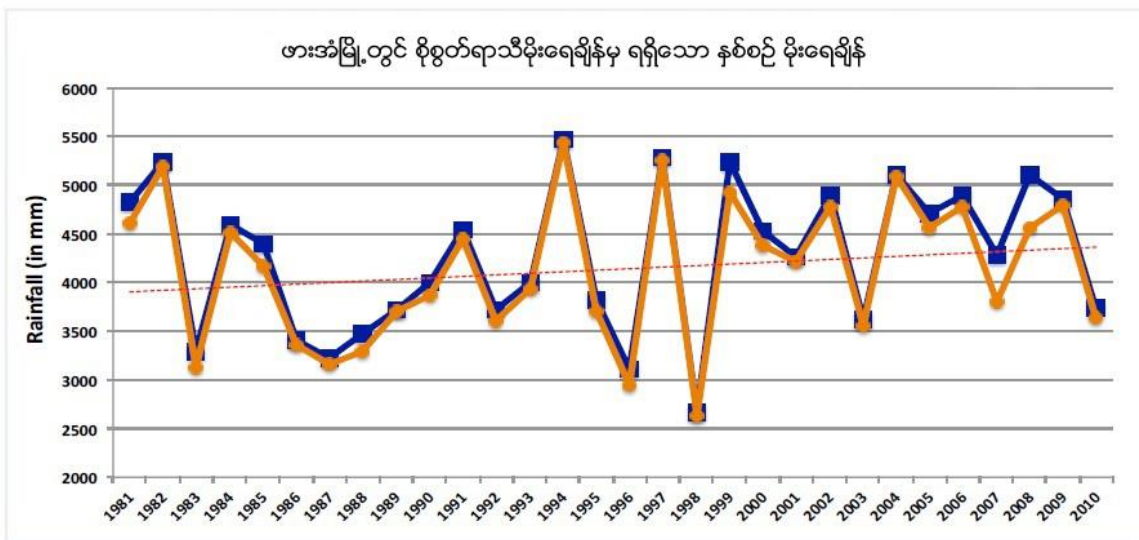
စိစစ်လေ့လာခဲ့ရသည့် အချိန်များအတွင်းတွင် ထင်ရှားသည့် မိုးရေချိန်များကို ခြောက်သွေ့ရာသီ အတွင်း တိုင်းတာရရှိသည်။ အထူးသဖြင့် ဇယား (၅) တွင် ဖော်ပြထားသည့် အတိုင်း ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် ဖြစ်ရပ် (၁၄) ခုသည် (၄၀) မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်သည်။

နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် မြင့်မားလာမှုသည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေသည်။ ထိုသို့ အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေမှုကို ရာခိုင်နှုန်းဖြင့်ဖော်ပြသော ဆန်းစစ်ချက်တွင်လည်း တွေ့မြင်ရသည်။ အခြေခံအချက်အလက် ကောက်ယူချိန်တွင်ပင်လျှင် အလွန်အကဲ မိုးရေချိန် ဖြစ်ရပ်များ မြင့်တက်လာမှုကို တွေ့ရှိရသည်။

စိုစွတ်နှင့် ခြောက်သွေ့ရာသီ မိုးရေချိန်

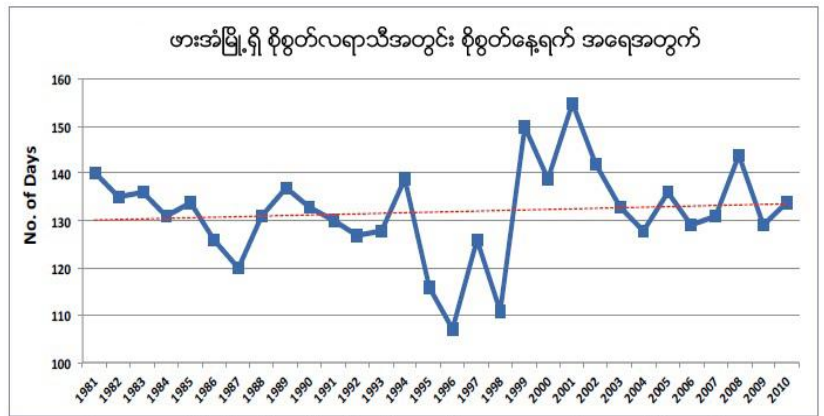
ဖားအံမြို့တွင် နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်၏ (၉၇%) သည် စိုစွတ်ရာသီမှ ရရှိသည်။ အမြင့်ဆုံးမှာ (၂၀၀၈) ခုနှစ်တွင်ဖြစ်ပြီး ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် (၅၄၇) မီလီမီတာကို မှတ်သားရရှိသည် (နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် (၅၁၀၈) မီလီမီတာ၏ ၁၀% ကျော်ကို ရရှိသည်) ။ ဇယား (၅) ရှိ (၂၀၀၈) ခုနှစ်တွင် တိုင်းတာရရှိသည့် (၅၅) မီလီမီတာနှင့် အထက် မိုးရေချိန် (၃) ခုစလုံးသည် ဧပြီလတွင် ဖြစ်သည်။ ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် (၂၀၀၇) ခုနှစ်တွင် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်၏ (၁၁%) ကို တိုင်းတာရရှိသည်။

ပူပြောင်းအခြောက်သွေ့ဆုံးရာသီမှာ (၂၀၀၄) ခုနှစ်ဖြစ်ရာ နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် (၅၁၀၁) မီလီမီတာ၏ (၄) မီလီမီတာသာလျှင် ရရှိသည်။ တစ်နှစ်တာမိုးရေချိန် ၏ ၁၀၀ % နီးပါးမှာ စိုစွတ်ရာသီဥတုမှ ရရှိသည်။ (၁၉၈၁) မှ (၂၀၁၀) ခုနှစ်များအတွင်း တစ်နှစ်တာမိုးရေချိန် ကိုရရှိစေသည့် စိုစွတ်ရာသီဥတုကို အောက်ပါ ပုံ ၃၃ တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ပုံ ၃၃၊ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း ဖားအံမြို့၏ စိုစွတ်ရာသီအတွင်း တိုင်းတာရရှိသည့် မိုးရေချိန် ။ အပြာရောင် မျဉ်းသည် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်ကို ဖော်ပြပြီး လိမ္မော်ရောင် မျဉ်းသည် စိုစွတ်ရာသီမိုးရေချိန်ကို ဖော်ပြသည်။

စိုစွတ်ရာသီ မိုးရေချိန်၏ မြင့်တက်လာမည့် ဦးတည်မှုသည် တစ်နှစ်တာ မိုးရေချိန်ပေါ်တွင် ပေါ်လွင်နေသည်။ နှစ်ပေါင်း (၁၇) နှစ်အတွင်း စိုစွတ်ရာသီ၏ မိုးရေချိန် သည် စိုစွတ်ရာသီ ပျမ်းမျှမိုးရေချိန် ၄၂၆၇ မီလီမီတာ ထက် ကျော်လွန်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

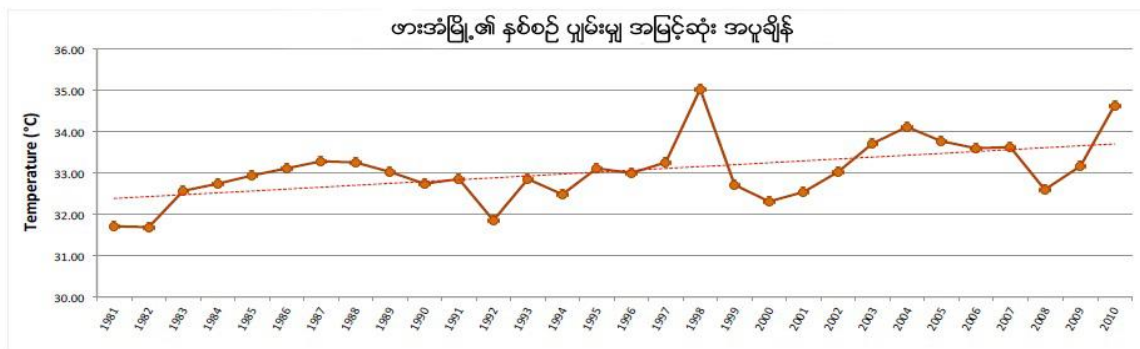

ပုံ ၃၄၊ ဖားအံမြို့ရှိ စိုစွတ်ရာသီမှ စိုစွတ်နေရက် အရေအတွက်များဖော်ပြထားပြီး တစ်နှစ်အတွင်း အသွင်ကွဲမှုများနှင့် တိုးမြင့်လာမှုဦးတည်ရာကို ဖော်ပြနေသည်

ပုံ (၃၄) တွင်ဖော်ပြထားသော စိုစွတ်နေရက် အရေအတွက်များသည် အတက်ဘက်ကို ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှ (၁၃၂) ရက် တွင် တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည့် စိုစွတ်နေရက် ၁၅ နှစ်သည် ၊ ပျမ်းမျှ စိုစွတ်နေရက်များ အောက်တွင် တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည်။ ပျမ်းမျှထက် အထက် အအောက် နှစ်အရေအတွက် တူညီသော်လည်း အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေမှုမှာ ယင်းကာလအတွင်း ပျမ်းမျှအရေအတွက်ထက် ကျော်လွန်နေသော စိုစွတ်နေရက်များကြောင့် ဖြစ်သည်။

အပူချိန် အမျိုးအကွဲများ၊ လွန်ကဲမှုနှင့် ဦးတည်ရာ

ဖားအံမြို့၏ ပျမ်းမျှ အပူချိန်မှာ ၃၃.၀၅ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ နှစ်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း တိုင်းတာ ရရှိသည့် အမြင့်ဆုံးအပူချိန်သည် တစ်နှစ်အတွင်း အမျိုးအကွဲများကို ဖော်ပြနေသည် (ပုံ ၃၅)။ အမြင့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အပူချိန်မှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည် (၃၅.၀၃ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်) နှင့် အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှအပူချိန်မှာ မှ ၁၉၈၂ ခုနှစ်အတွင်းတွင် ဖြစ်သည် (၃၁.၆၉ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်) ဖြစ်သည်။

ပုံ ၃၅၊ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း ဖားအံမြို့၏ နှစ်စဉ် အနိမ့်ဆုံး အပူချိန် အသွင်ကွဲများ

၁၉၉၈ ခုနှစ် မေလ (၆) နေ့သည် အပူဆုံးနေရက်ဖြစ်သည် (၄၃.၆ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်၊ နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း အပူဆုံးနေ့လည်းဖြစ်သည်)၊ (၄၃) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ကို နောက်တစ်ရက် မေလ (၇) ရက်နေ့တွင် တိုင်းတာရရှိသည်။ ယင်းနှစ်အတွင်းတွင် (၅၅) ရာခိုင်နှုန်း ရက်များသည် ပျမ်းမျှ အပူချိန်ထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ အလွန်ပူသော (၄၀) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်သော နေ့အပူချိန်ကို ယင်းနှစ်များအတွင်း ၃၂ ရက် တိုင်းတာ မှတ်သားခဲ့ရသည်။

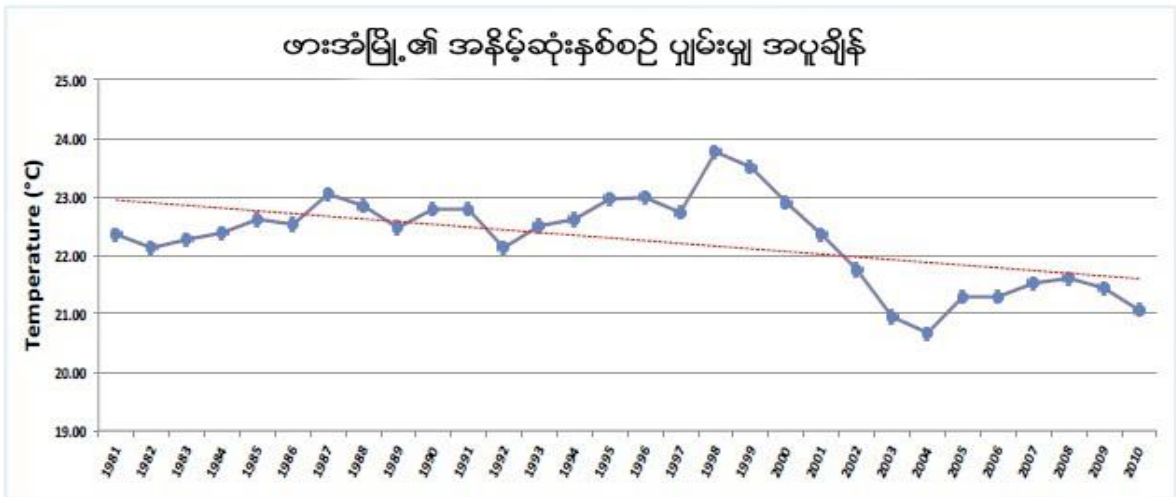
(၁၉၈၂) ခုနှစ်တွင် ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် ကျော်လွန်သော အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံး အပူချိန်သည် ၇၃ ရက် ရှိသည်။ (ယင်းနှစ်၏ ရက်ပေါင်း ၂၁% ရှိသည်)။ ၆ ရက်ကို အမြင့်ဆုံး အပူချိန် ၃၈ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်နှင့် အထက် တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည်။ ယင်းနှစ်အတွင်း တိုင်းတာ ရရှိသည့် အမြင့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အပူချိန်မှာ ၃၈.၇ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဖြစ်သည် (နိုင်ငံဘာလ ၁၁ ရက်နေ့)။ နှစ်ပေါင်း ၃၀ အတွင်းတွင် ရက်ပေါင်း ၃၂% ခန့်သည် ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ရက်ပေါင်း ၁၅၁ ရက်အတွင်း အမြင့်ဆုံးအပူချိန်သည် (၄၀) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ကို ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ outset တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း နှစ်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း တိုင်းတာ ရရှိခဲ့သည် အမြင့်ဆုံးအပူချိန်မှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် ၄၃.၆ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်မှာ ၁၉၈၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၇ ရက်နှင့် ၁၈ များတွင် ၂၁.၆ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ ၁၉၈၁-၂၀၁၁ ခုနှစ်အတွင်း အမြင့်ဆုံး အပူချိန်သည် အတက်ဘက်သို့ဦးတည်နေကြောင်းပြသနေပြီး ယင်းကာလများအတွင်း အပူနွေးဆုံးနေရက်များ ကြုံတွေ့ရကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်

ဖားအံမြို့၏ အမြင့်ဆုံး ညအပူချိန်မှာလည်း (၁၈၈၉) ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပြီး အပူနွေးဆုံး နေ့အပူချိန်နှင့် ညအပူချိန်နှစ်ခုစလုံးကို တစ်နှစ်အတွင်းတွင် တိုင်းတာမှတ်သားမိသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ပျမ်းမျှ အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်မှာ (၂၂.၂၈)ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ (၁၉၉၈) ခုနှစ် တွင် ရက်ပေါင်း (၇၄%) သည် ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် ကျော်လွန်သည်။ ၎င်းနှစ်အတွင်း ရက်ပေါင်း ၄၂% သည် ၂၅ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ပြီး ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် အပူနွေးဆုံးည မှာ မတ်လ ၃၁ ရက်နေ့တွင် ၂၈.၅ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။

ဖားအံမြို့တွင် အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှညအပူချိန်မှာ ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်သည် (၂၀.၆၈ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်) ။ ယင်းနှစ်အတွင်း ညအချိန်အပူချိန်အချက်အလက်များ သုံးသပ်ချက်တွင် ညပေါင်း (၉၄) ညသည် ပျမ်းမျှ အပူချိန်ထက်ကျော်လွန်ပြီး (၁) ညသာလျှင် (၂၅) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ (၎င်းမှာလည်း ယင်းနှစ်အတွင်း အမြင့်ဆုံး ညပိုင်း အပူချိန်ဖြစ်လေသည်)။

နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ဖားအံမြို့ရှိ အပူနွေးဆုံး ညများမှာ (၁၉၉၁) ခုနှစ် ဧပြီလ (၁၉) ရက်နှင့် (၁၉၉၅) ခုနှစ် မေလ ၄ ရက်နေ့များဖြစ်ကြပြီး နှစ်ခုစလုံး ၂၈.၆ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဖြစ်ကြသည်။ ယင်းညများ၏ ၆၅%သည် အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အပူချိန်ကို ကျော်လွန်ပြီး ၁၂% ညများမှာ အပူချိန် ၂၅ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ အပူချိန် (၂၈) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် နှင့် (၂၈.၆) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဝန်းကျင်ရှိသော သော ညပေါင်း (၆) ညသာလျှင် ရှိခဲ့သည်။

ပုံ ၃၆၊ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း ဖားအံမြို့၏ နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် ။ အပူနွေးဆုံး ပျမ်းမျှအပူချိန်မှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ် နှင့် အအေးဆုံးညများမှာ ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ကြသည်။

ဖားအံမြို့ရှိ တစ်နှစ်အတွင်း ပျမ်းမျှ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ (၁၉၈၁-၂၀၁၀) အတွင်းဖြစ်ပြီး ပုံ ၃၆ တွင် ဖော်ပြထားသည်။ ပူနွေးသောညများ၏ဖြစ်ရပ်များကို စစ်တမ်းကောက်ယူမှုသည် အဆင်းဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေပြီး နေအပူချိန်မြှင့်တက် နေမှုနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ရှိနေကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ နှစ်ပေါင်း (၃၀) ကာလအတွင်း ဖားအံမြို့တွင် ပူ၍ ပူနွေးသောနေ့ရက်များနှင့် ပူ၍အေးမြသော ညများကို ကြုံတွေ့လာရသည်။

၃။ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ် သမိုင်းကြောင်း

ကော့မှူးသီးကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

စဉ်	ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတု ဆိုးရွားမှု	ခုနှစ်	ထိခိုက်လွယ်မှု	ဖြေရှင်းခဲ့သည့်နည်းလမ်းများ
၁။	ရေကြီး	၁၉၉၈ ခုနှစ်ခန့်	အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များအားလုံးသေဆုံး၊ ရေတွင်းအားလုံးမြုပ်၊ ရေမြုပ်ပြီးလူနေမရသောအိမ် (၁၀) လုံးရှိခဲ့သည်။ စပါးကျိတွေ၊ အိမ်သာတွေလည်း နှစ်မြုပ်ပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်။	မိုးရေခပ်သောက်ရ၍ သုံးရေကိုအင်းမှခပ်ယူသုံးစွဲခဲ့ရ။ အိမ်မြင့်တဲဆွေမျိုးအိမ်သို့ ပြောင်းနေခဲ့ရ။ ဆွေမျိုးသားချင်းအိမ်တွေမှာသာမီခိုစားသောက်ခဲ့ရပါသည်။
၂။	မုန်တိုင်း (နာဂစ်အဖျားခတ်)	၂၀၀၈	အိမ်၃လုံးပျက်စီးခဲ့ပြီးအိမ်သာတစ်လုံး ပျက်စီးဆုံးရှုံးသွားခဲ့ပါသည်။	အိမ်၃လုံးပျက်စီးဆုံးရှုံးသွားတဲ့အတွက်ခဏတာ မိဘအိမ်သို့သွားရောက်ခိုနားခဲ့ရ။ ရက်အနည်းငယ်ခဏအတွင်းတစ်ရွာလုံးဝိုင်းဝန်းကူညီခဲ့၍အိမ်နှင့်အိမ်သာအသစ်များပြန်ဆောက်ပေးခဲ့ပါသည်။ (နေထိုင်ရုံအဆင့်ပါ)
၃။	မိုးသီးကြွေ၊ လေပြင်းတိုင်း၊ မိုးရွာ၊ မိုးကြိုးပစ်	၃၀.၁. ၂၀၁၃	ကျေးရွာရှိမူလတန်းစာသင်ကျောင်း၊ အိမ်အမိုးများ၊ အိမ်ခြေတစ်ချို့၊ ဝန်ထမ်းအိမ်အားလုံး၊ စပါး၊ ပဲအားလုံး၊ ကျွဲ၊ နွား၊ ဝက်၊ ကြက်၊ သဲများထိခိုက်ဒဏ်ရာရတချို့၊ ဧည့်သည်အိမ်ထိုင်ခိုက်ဒဏ်ရာရခဲ့၊ ရာဘာပင်တွေပျက်စီးခဲ့ရ။	ကျောင်းဆောင်ကိုရွာသားများကပြုပြင်စဉ် ဝန်ကြီးချုပ်ကပတ်ထူ (၂) ချပ်ထောက်ပံ့ပေးပြီး၊ ကျောင်းအမိုးမိုးနိုင်ခဲ့၊ အိမ်အမိုးအသစ်ပြန်မိုးထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိတဲ့သူတွေကိုအိမ်သို့ခေါ်ဆောင်ပေးပြီးဆေးကုသမှုများပြုလုပ်ပေးခဲ့ပါသည်။
၄။	ရေကြီး၊ လေပြင်းတိုက်	ဝါဆိုလပြည့်ကျော်၄ရက်၊ နံနက်၉နာရီ၂၀၁၃ (၆လပိုင်း)	အိမ်တစ်လုံးပျက်စီးခဲ့ပါသည်	သမီးအိမ်သို့ခေတ္တသွားရောက်နေထိုင်ခဲ့ရပါသည်။
၅။	ပူပြင်း	၂၀၁၆	လယ်ဧက၁၀၀၊ ရာဘာ၇ဧကတောမီးလောင်၊ ရေတွင်းရေများခမ်းနေပူပြင်းလွန်းသဖြင့်အိမ်ခြံသီးနှံ၊ အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များရောဂါဖြစ်ပွား၊ လူတွေဝမ်းပျက်ဝမ်းလျောရောဂါဖြစ်ပွား။	ဖြေရှင်းခဲ့သောနည်းလမ်းများမရှိခဲ့ပါ။ ရာဘာပင်များမိုးဦးကျချိန်တွင်ပြန်လည်စိုက်ပျိုးရန်စီစဉ်ထား၊ ရေတွင်းများကိုပြန်လည်တူးဖော်သော်လည်းရေများမထွက်ခဲ့ပါ။ ရွာပြင်လမ်းတောတွင်းမှရှိသောရေကိုသာသုံးစွဲခဲ့ကြသည်။ အိမ်ခြံသီးနှံအတွက်နည်းလမ်းမရှိသေးပါ။ အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များကိုအသစ်ပြန်လည်မွေးမြူမည်၊ ကလေးများဝမ်းပျက်ဝမ်းလျောရောဂါဖြစ်သည့်အခါရွာရှိကျန်းမာရေးဆရာဝန်ကုသသည်။ ရောဂါပြင်းထန်လာပါကအထက်ကောရင်းကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနဆေးပေးခန်းသို့သွားရောက်ကုသပြီး၊ မြိုင်ကလေးဆေးရုံသို့သွားရောက်ကုသပါသည်။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကော့မူးသီးကျေးရွာ၏ ယခင်ကကျရောက်ခဲ့သော ဘေးအန္တရာယ်များ၊ ၎င်းတို့၏ အကျိုးဆက်များနှင့် အန္တရာယ်များ ကျရောက်ပြီးနောက် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းများကို မည်ကဲ့သို့ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခဲ့သည်ကို ကျေးရွာသူကျေးရွာသားများ သိရှိစေရန်ရည်ရွယ်၍ ဆန်းစစ် လေ့လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ငယ်ရွယ်သူများအနေဖြင့် လက်လှမ်းမမီခဲ့သော ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စဉ်များကို သိရှိပြီးနောင်တွင် မိမိတို့ကျေးရွာ၏ ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော အန္တရာယ်များအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း အစီအစဉ်များထားရှိနိုင်ရန်လည်းရည်ရွယ်ပါသည်။

အထက်ဖော်ပြပါဇယားကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ကရင်ပြည်နယ်၊ ဘားအံမြို့နယ်၊ ကော့ရင်းအထက် ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကော့မူးသီးကျေးရွာတွင် ရာသီဥတုလွန်ကဲမှု၊ ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်လာမှုများနှင့် ပတ်သက်ပြီး လွန်ခဲ့သောနှစ် ၂၀၀၄ ယခုထိ ရာသီဥတု ပူပြင်းလာခြင်း၊ ရေရှားပါးလာခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ မိုးသီးကြော့၊ လေပြင်းတိုက်ခတ်ခြင်း မိုးခေါင် ရေရှားလာမှုများ ကြုံတွေ့ခဲ့ပါသည်။ အဆိုးရွားဆုံး ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော ဘေးအန္တရာယ်မှာ ရေကြီးခြင်း၊ လေပြင်းတိုက်ခတ်ခြင်းနှင့် မိုးခေါင်ရေရှားဖြစ်လာခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုဘေးအန္တရာယ်များ ဖြစ်ပွားဖြစ်ပြီး ရပ်ရွာတွင်ရှိသော လူများနှင့်တိရစ္ဆာန်များ သေကြေခြင်း၊ ဝမ်းပျက် ဝမ်းလျှောရောဂါ၊ သီးနှံများပိုးမွှားကျရောက်ခြင်း၊ တောမီးလောင်ခြင်း၊ ရေရှားပါးလာခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း၊ ရေရှားပါးခြင်း၊ ဝက်သက်ရောဂါနှင့် ဝမ်းရောဂါဖြစ်ခြင်းတို့ကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ မိုးခေါင်ရေရှားပါးခြင်းကြောင့် တောင်သူများ သီးနှံစိုက်ပျိုး၍ မရသောကြောင့် ကျေးရွာအတွင်း အလုပ်အကိုင်ရှားပါးပြီး ပြောင်းဖူးစေ့၊ ကင်းထောက်ဥ၊ နှမ်းဖက်များ စာရခြင်း၊ ရေရှားပါးခြင်းကြောင့် ကျေးရွာတွင် နွားစာရှားခြင်းထို့အတွက်ကြောင့် နွားများသေဆုံးရခြင်း၊ ဝက်သက်ရောဂါနှင့် ဝမ်းလျှော ရောဂါကြောင့် ကျေးရွာရှိကလေး၊ လူကြီးများ သေဆုံးခြင်းတို့ ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ ထို့သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဓိကထိခိုက်သူများမှာ ကလေးသူငယ်များနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများ ဖြစ်ကြသည်။

၃.၂ ရာသီခွင်ပြင်ကွဲဒီဇံ

ကရင်မြို့နယ်၊ ဘားအံမြို့နယ်၊ ကော့ရင်းအထက်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကော့မှူးသီးကျေးရွာ
 ၏ ရာသီခွင်ပြင်ကွဲဒီဇံ

၅၀၅၉.၂၀၁၁.၅.၂၀၁၆

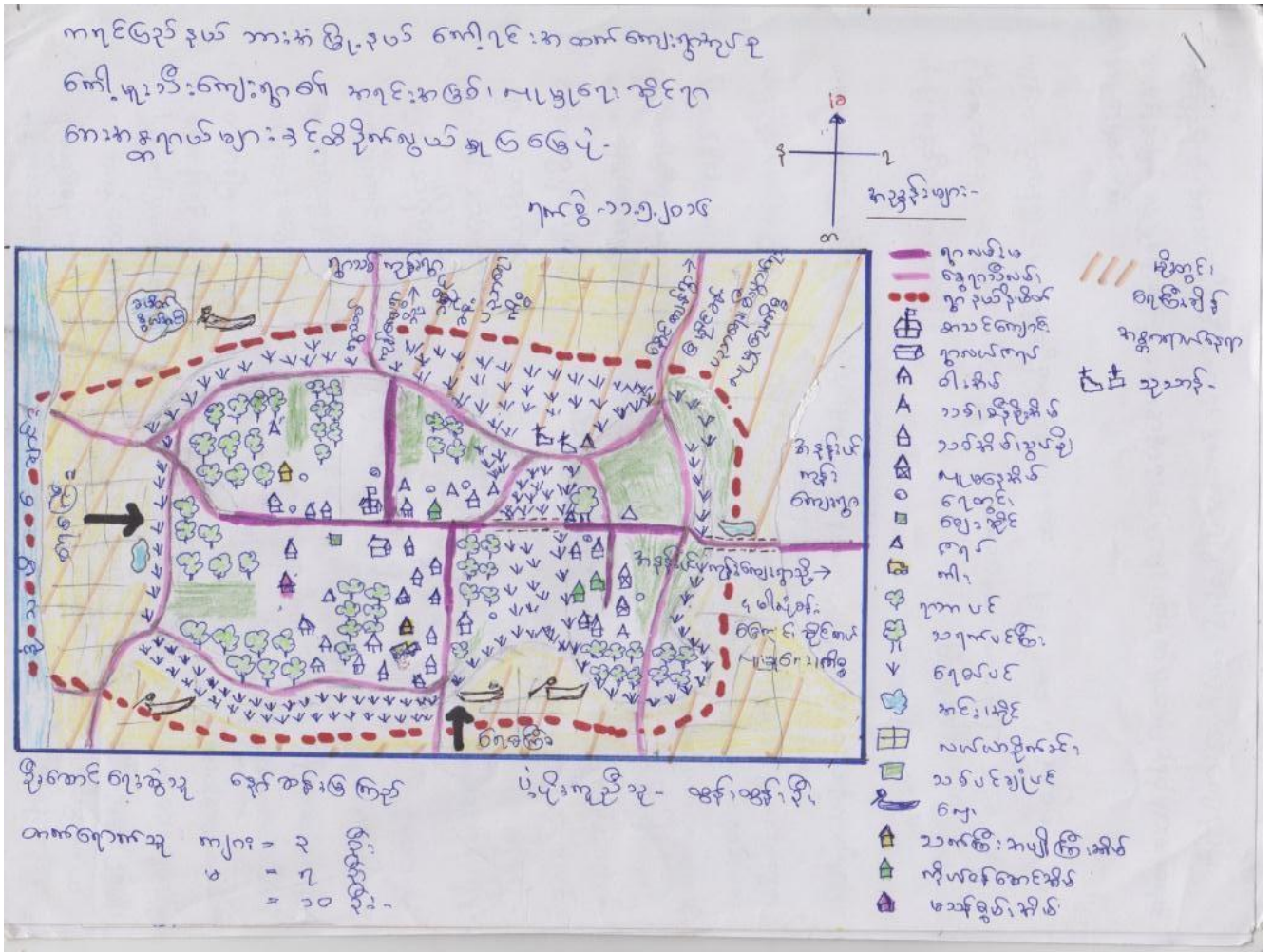
စဉ်	အကြောင်းအရာ	တပည့်	ကညို	နယုန်	ဝါဆို	ဝါခေါင်	တော်သလင်း	သီတင်းကျွတ်	တန်ဆောင်မုန်း	နတ်ဆန်	ပြာသို	တပို့တွဲ	တပေါင်း
၀၁	ရာသီဥတု												
၀၂	ကေးယန္တရား												
၀၃	စိုက်ပျိုးရေး	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
၀၄	မွေးမြူရေး												
၀၅	ဝေငွေ	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
၀၆	တွက်ငွေ	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
၀၇	ရိုးရာဥပဒေ	✓	✓	X	✓	✓	✓	✓	X	X	✓	X	✓
၀၈	ကျန်းမာရေး	ထိကျော	ထိကျော	ထိကျော	ထိကျော	ထိကျော	ထိကျော	ထိကျော	ထိကျော	ထိကျော	ထိကျော	ထိကျော	ထိကျော
၀၉	လမ်းဆုံခြားခွဲ	မကောင်း	မကောင်း	X	ကျ	ကျ	ကျ	ကျ	ကျ	ကျ	ကျ	ကျ	ကျ
၁၀	ကောက်ပဲစေ့	မ	မ	မ	မ	မ	မ	မ	မ	မ	မ	မ	မ

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကရင်ပြည်နယ်၊ ဘားအံမြို့နယ်၊ ကော့ရင်းအထက်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကော့မှူးသီးကျေးရွာတွင် တစ်နှစ်လျှင် နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်း သုံးဥတုရှိပါသည်။ ကဆုန်လတွင် အပူချိန်မြင့်သည့် အတွက်ကြောင့် ရေရှားပါးခြင်း၊ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်လ များတွင် ရေကြီးခြင်း၊ မုန်တိုင်းတိုက်ခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ခက်ခဲခြင်းတို့ကို ကြုံတွေ့ကြရပါသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း လုပ်ငန်းများတွင် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို အဓိကလုပ်ကိုင် ကြပါသည်။ နတ်တော်၊ ပြာသို၊ တပို့တွဲလများအထိ စပါးစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ စပါးစိုက်ပျိုးရာတွင် ဖျက်ပိုးကျခြင်းများ ကြုံတွေ့ကြရပါသည်။ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်လများတွင် ရေလွှမ်းမိုးခြင်းကြောင့် သီးနှံများ ပျက်စီးခြင်းနှင့် တန်ခူး၊ ကဆုန်လများတွင် သောက်သုံးရေရှားပါးခြင်းကြောင့် အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များ သေကြေပျက်စီးခြင်း ဖြစ်ပွားသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျန်းမာရေး သက်ရောက်မှုများတွင် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော၊ ငှက်ဖျားတို့ အများဆုံးဖြစ်ပွားသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ များသောအားဖြင့် တပို့တွဲ၊ တပေါင်း၊ တန်ခူးလများတွင် ရေရှားပါးသည့်ဒဏ်ကို ကြုံတွေ့ကြရပါသည်။ ကဆုန်လ၊ ပြာသိုလ၊ တပေါင်းလ၊ ဝါတွင်းကာလ၊ သီတင်းကျွတ်လများတွင်

ရိုးရာပွဲတော်များ အများဆုံးရှိပါသည်။ သတင်းကျွတ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလများတွင် ဝင်ငွေ ကောင်းပြီး၊ နတ်တော်၊ ပြာသိုလများတွင် ဝင်ငွေနည်းကြပါသည်။ ဝါဆိုလမှ သီတင်းကျွတ်လအထိ ငါး၊ ပုစွန်ရှာဖွေခြင်းဖြင့် ဝင်ငွေအနည်းငယ် ရရှိပါသည်။ မိုးရာသီတွင် လမ်းပမ်းဆက်သွယ်ရေး ခက်ခဲသောကြောင့် လှေများကိုသာ အသုံးပြုကြရပါသည်။

၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု/ဘေးအန္တရာယ်ပြု/ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ (မြေပုံ၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အရင်းအမြစ်ဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်

ကျေးရွာများသီး ကျေးရွာရှိ အမျိုးမျိုးသော စီးပွားရေးနှင့်ဆိုင်သော အရင်းအမြစ်များမှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊ ငါး ပုစွန်ရှာဖွေခြင်းနှင့် နေ့စား လုပ်ကိုင်ခြင်း လုပ်ငန်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုလုပ်ငန်းများသည် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းနှင့် ချိတ်ဆက်မှုရှိနေပါသည်။

လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင် စပါးများသည် ဝမ်းစာအတွက် ခန့်မှန်း၍ သိုလှောင်ထားကြပါသည်။ ပိုလျှံမည်ဟု ယူဆသောစပါးများကို ရောင်းချပါသည်။ စပါးရောင်ရသော ဝင်ငွေမှ

လယ်ယာစိုက်ပျိုးမှု ကုန်ကျစရိတ် ပြန်လည်ပေးချေပြီး ပိုသောငွေများကို စားဝတ်နေရေး၊ အသုံးအဆောင်နှင့် အလှူအတန်းများတွင် သုံးစွဲကြပါသည်။

ကော့မှူးသီးကျေးရွာတွင် သဘာဝအရင်းအမြစ်များလည်း ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှ သဘာဝဖြစ်သည့် ရေချိုငါး ပုစွန်ရှာဖွေခြင်းဖြစ်သည်။ ယခင်က ငါးပုစွန်ပေါများသော်လည်း ယခုအခါတွင် ငါးပုစွန်ရှာဖွေရရှိမှု နည်းပါးလာပါသည်။ လူတိုင်း ငါးပုစွန်ရှာဖွေခြင်းကို ညီတူညီမျှ လက်လှမ်းမှီသုံးစွဲခွင့်များ ရရှိပါသည်။ သို့သော် သီတင်းကျွတ်လတွင် လေလံချောင်း လေလံအင်း စတင်သဖြင့် ငါးပုစွန်ရှာဖွေခြင်းကိုပိတ်ပင်ပါသည်။

ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများမှာ အရင်းအနှီးမရှိခြင်း၊ လေလံဆွဲရန် မည်သို့ ချိတ်ဆက်ရမည် မသိခြင်း တို့ကြောင့် ချောင်းလေလံ၊ အင်းလေလံ ဆွဲယူခွင့်မရရှိသေးပါ။ မြစ်ချောင်းလေလံပေးရာတွင် မြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်အဆင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများမှ ထိန်းချုပ် ထားပါသည်။

လက်ရှိအခြေအနေမှာ လယ်သမားများ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် လေလံချောင်းမှ ရေကိုသာ မှီခိုစိုက်ပျိုးရပါသည်။ ကြိုပို့ချောင်းလေလံရရှိသူသည် ချောင်းကိုနှစ်ဆင့်ပိတ်ပြီး ငါးပုစွန်များ ဖမ်းယူနေသောကြောင့် လယ်ကွင်းသို့ ရေအရောက်နည်းခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မြစ်ချောင်းမှ ရေရရှိမှုနည်း၍ စိုက်ပျိုးရေး မလုံလောက်သည့်နှစ်တွင် ချောင်းလေလံ ရရှိသူနှင့် စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ကိုင်သူ လယ်သမားများအချင်းချင်း စကားများပြီး ပြဿနာ ဖြစ်တတ်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးသမားများသည် စိုက်ပျိုးရေးမလုံလောက်သဖြင့် စပါးအထွက်နည်းခြင်း၊ စပါးပျက်စီး ဆုံးရှုံးခြင်းများ ကြုံရပါသည်။ ငါးပုစွန်ရှာဖွေခြင်းတွင် အလေးချိန် မမှန်ကန်ခြင်း၊ ဈေးနှိမ်ခံရခြင်း တို့ ကြုံရပါသည်။ နေ့စားသမားများသည် ပုံမှန်အလုပ်မရှိခြင်း၊ ပုံမှန် ဝင်ငွေမရရှိခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်ရှားပါးသည်ဟု ယူဆပြီး တစ်ဘက်ထိုင်းနိုင်ငံသို့ သွားရောက် လုပ်ကိုင်သူများ ရှိကြပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ထိခိုက်လွယ်မှုဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်

ကရင်ပြည်နယ်၊ ဘားအံမြို့နယ်၊ ကော့ရင်းအထက်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကော့မှူးသီး ကျေးရွာတွင် စကောကရင် လူမျိုးများ အဓိကနေထိုင်ကြပြီး အများစုမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ကိုးကွယ်ကြသည်။ မြန်မာစကားနှင့် ကရင်စကားသည် အဓိကဘာသာစကားဖြစ်သည်။ ကော့မှူးသီး ကျေးရွာသည် မိုးရာသီတွင် ရေပတ်လည်ဝန်းရံနေသဖြင့် ဖွန်လနှင့် နိုဝင်ဘာလအထိ သွားလာရေး အလွန်ခက်ခဲပါသည်။ ကော့မှူးသီးကျေးရွာတွင် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပါတ်သတ်ပြီး ရေကြီးခြင်း၊ လေပြင်းတိုက်ခတ်ခြင်း၊ ရေရှားပါးခြင်းတို့ကို နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ကြုံတွေ့ ရလေ့ရှိပါသည်။ ထိုအထဲတွင် ရွာသူရွာသားများအတွက် အဓိကအရေးကြီးဆုံး ဘေးအန္တရာယ်မှာ ရေကြီးခြင်းနှင့် ရေရှားပါးခြင်း တို့ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ရေကြီးခြင်းကို ကျေးရွာ၏ တောင်ဖက်နှင့် အနောက်ဖက်မှ စတင်ခံစားကြရပါသည်။ ရေကြီးသည့်အချိန်တွင် ရေလွှမ်းမိုးသည့်နေရာမှ

သက်ကြီးများ၊ ကလေးများ၊ အမျိုးသမီးများသည် ကျေးရွာ၏ စာသင်ကျောင်းတွင် ပင်ရောက်ခိုလှုံကြပါသည်။ တိရစ္ဆာန်များကိုလည်း မြင့်မားသောနေရာများသို့ ပို့ဆောင်ကြပါသည်။ ကျေးရွာ၏ တောင်ဖက်တွင် အနန်းပင်ကုန်းကျေးရွာ ရှိပြီး ထိုကျေးရွာသို့ လှူဖွယ်များဖြင့် သွားကြရပါသည်။ မြောက်ဖက်တွင် ရွာသစ်ကုန်းကျေးရွာနှင့် နောင်ကျန်ကျေးရွာတို့ရှိပြီး ထိုကျေးရွာသို့ လှူဖွယ်များ၊ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေး ကိစ္စများဖြင့် သွားရောက်ကြပါသည်။ ကျေးရွာ၏ အနောက်ဖက်တွင် ဒုံသမိချောင်း ရှိပါသည်။ ထိုချောင်းတွင် နွေရာသီတွင် စပါးစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင်ရှိသော ကလေးများက ကျေးရွာ၏ ရွာအလယ်ပိုင်းအား ပိုမို နှစ်သက်ကြပါသည်။

၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများဆန်းစစ်ခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ပိုင်ဆိုင်မှုများ	အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ဝင်ဆိုင်မှုများက ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်ချိန်နှင့် ဖိစီးမှုများ ရှိနေချိန် ဘယ်လိုပြုမူနိုင်သလဲ၊ ဘယ်လိုကူညီနိုင်သလဲ?	အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းများ အပေါ် ဘေးအန္တရာယ်များ ဘယ်လို ကျရောက်နိုင်သလဲ	ဘယ်လိုအချိန်ဘေးအန္တရာယ်တွေ ဖြစ်နိုင်သလဲ? ပိုင်ဆိုင်မှုများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများကို ဘယ်လိုကာကွယ်နိုင်မလဲ?	ရပ်ရွာအတွင်း ရွေးချယ်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးရှိနိုင်သလား? (တစ်ပြား) အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလိုက်လေ့ရှိသော အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း
လယ်၊ စပါး	ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်နှင့် ဖြစ်နေချိန်တွင် အနည်းငယ်လုံလောက်မှုမရှိ ရှိ	ရေကြီး လေပြင်းတိုက်ခတ်ခြင်း၊ ခရုကိုက်ခြင်း၊ ကြွက်ကိုက်ခြင်း အစားအသောက်များကို သိုလှောင်သည့် အဆောက်အအုံများ အပေါ် သက်ရောက်မှုရှိပါသည်။	ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များသည် မိုးရာသီအစနှင့် မိုးရာသီအတွင်းဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။ ပစ္စည်းများ သိုလှောင်ထားခြင်းဖြင့် သီးနှံများနှင့် အစားအစာများကိုပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုနှင့် အစားအစာများကို ကြိုတင် ရှာဖွေစုဆောင်းထားနိုင်ပါသည်။	ပစ္စည်းများ သိုလှောင်ရန်နှင့် သီးနှံအသစ်များ စိုက်ပျိုးရန် နည်းပညာများ လိုအပ်ပါသည်။
ငါးဖမ်းရန်အတွက် ပိုက်များ၊ လှေများ	ငါးပုစွန်များရာဖွေခြင်းသည် တစ်ခါတစ်ရံ အလုပ်မရှိသော အခါတွင် ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ပါသည်။	ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များသည် ငါးများရရှိနိုင်မှုအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိနိုင်ပါသည်။ မိုးသည်းထန်စွာရွာသွန်းခြင်း၊ လှိုင်းထဲခြင်း၊ လေပြင်းတိုက်ခတ်ခြင်းကြောင့် ငါး၊ ပုစွန်များ ရှာဖွေရာတွင် အခက်အခဲ ဖြစ်ပါသည်။	ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်းနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များသည် မိုးရာသီအစနှင့် မိုးရာသီအတွင်းဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါသည်။ အစားအစာများကို ကြိုတင် ရှာဖွေစုဆောင်းခြင်းများပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။	ရပ်ရွာလူထုမှ အကြံပြုချက် မရှိပါ။
တစ်နိုင်တစ်ပိုင်မွေးမြူရေး (ကြက်၊ ဝက်)	ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်နှင့် ဖြစ်နေချိန်တွင် စားဝတ်နေရေး အတွက် အနည်းငယ် ဖူလုံမှုပေးနိုင်ပါသည်။	မြေကိုက်ခြင်း၊ ကင်းကိုက်ခြင်း၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအပေါ် ရောဂါများ သက်ရောက်နိုင်ပါသည်။	ရေကြီးချိန်တွင်၊ လုံခြုံစိတ်ချသော ကုန်းမြင့်သို့ထားခြင်း၊ နွေပိုင်းတွေမှာ အများဆုံးဖြစ်တယ်၊ သစ်ပင်အရိပ်၊ ထန်းရွက်မိုး၊ အဆောက်အဦးများအောက်တွင် ထားရှိနိုင်ပါသည်။	တိရစ္ဆာန်ကုသနည်း လိုအပ်ပါသည်။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကော့မူးသီးကျေးရွာ၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြ ဇယားကို ရေးဆွဲခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာတွင် အဓိက အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဖြစ်သော လယ်ယာလုပ်ငန်း၊ ရေလုပ်ငန်းများ အကြောင်းကို ထင်ရှားစွာ သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ၎င်းအသက်မွေးဝမ်းကြောင်း များသည် ကျေးရွာလူထုအား ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင် မည်ကဲ့သို့ အထောက်အကူ ပြုနိုင်ပုံကိုလည်း သိရှိနိုင်ပါသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းသည် ကျေးရွာသူ/ သားများ၏ အစားအစာဖူလုံမှုကို ပေးစွမ်းစေပါသည်။ ဝင်ငွေရရှိနိုင်သဖြင့် သား၊ သမီးများ ပညာသင်ကြား ပေးနိုင်ပြီး၊ ကျန်းမာရေး ထိခိုက်လာလျှင်လည်း လိုအပ်သည့် ကုသမှုများ ခံယူနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာ၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း တစ်ခုဖြစ်သော ရေလုပ်ငန်းသည်လည်း စားဝတ်နေရေးကို တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ ဖူလုံစေပါသည်။

ကော့မူးသီးကျေးရွာတွင် အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပိုင်ဆိုင်မှုမှာ စပါး၊ ပိုက်များ၊ လှေများ၊ တနိုင်တပိုင်မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများရှိကြပါသည်။ စပါးသည် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်ချိန်နှင့် ဖြစ်နေချိန်တွင် ဝမ်းစာဖူလုံမှုအတွက် အနည်းငယ်လုံလောက်မှုရှိပါသည်။ လယ်- စပါးသည် ရေကြီးခြင်း၊ လေပြင်းတိုက်ခြင်း၊ ခရုကိုက်ခြင်း၊ ကြွက်ကိုက်ခြင်းကြောင့် ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်တတ်ပါသည်။ ထိုပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများကို သီးနှံသစ်များစိုက်ပျိုးရန်နှင့် သိုလှောင်ထားရန် နည်းပညာများ လိုအပ်ပါသည်။ လှေများပိုက်များသည် ငါး၊ ပုစွန်များ ရှာဖွေရာတွင် အသုံးဝင်ပါသည်။ မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းခြင်း၊ လေပြင်းတိုက်ခြင်းတို့ကြောင့် ငါး၊ ပုစွန်များ ရှာဖွေရန် အခက်ခဲကြုံရပါသည်။ တနိုင်တပိုင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းသည် ကော့မူးသီး ရွာ အတွက် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်ချိန်နှင့် ဖြစ်နေချိန်တွင် စားဝတ်နေရေးအတွက် အနည်းငယ် အသုံးဝင်ပါသည်။ မြွေကင်းကိုက်ခြင်း၊ ကင်းကိုက်ခြင်းနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းများကြောင့် မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းအတွက် အခက်အခဲဖြစ်ပါသည်။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအပေါ် ရောဂါ သက်ရောက်မှုနှင့် တိရိစ္ဆာန်ကုသနည်းများ လိုအပ်ပါသည်။

၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံ

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကရင်ပြည်နယ်၊ ဘားအံမြို့နယ်၊ ကော့ရင်းအထက် ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကော့မှူးသီးကျေးရွာတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့များဖြစ်သည့် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ဂေါပကအဖွဲ့၊ ရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့၊ သမအဖွဲ့၊ မိဘအဆရာအသင်း၊ လူငယ်အဖွဲ့ (အပျိုလူပျို)၊ အရံသားဖွားအဖွဲ့၊ မီးသတ်အဖွဲ့၊ ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့၊ အမျိုးသမီးကိုယ်တူကိုယ်ထအဖွဲ့၊ ကျေးရွာသဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးအဖွဲ့၊ Save the Children၊ IRC နှင့် အက်ရှင်အေဒ်စ် စသည့် အဖွဲ့များစွာ ရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင်ရှိသော အဖွဲ့များထဲမှာ အုပ်ချုပ်ရေးသည် ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချသော အပိုင်းတွင် အဓိကတာဝန်ယူပြီး ဆောင်ရွက်နေပါသည်။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်ခြင်းများ အပေါ်တွင် ကြိုတင်သတိပေးရေး၊ ပြန်လည်နေရာချထားရေးနှင့် လိုအပ်သော အကူညီများအား ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲရေး ကော်မတီဝင်များနှင့် ရပ်ရွာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ဝင်များမှ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်

နေပါသည်။ ပြင်ပမှအဖွဲ့များဖြစ်ကြသော အက်ရှင်အေဒ်အဖွဲ့၊ Save the Children နှင့် IRC အဖွဲ့များသည် ကျေးရွာ၏ အဓိကဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်နေပါသည်။

အဖွဲ့များ၏အဓိကဆက်သွယ်ရမည့်သူများမှာ -

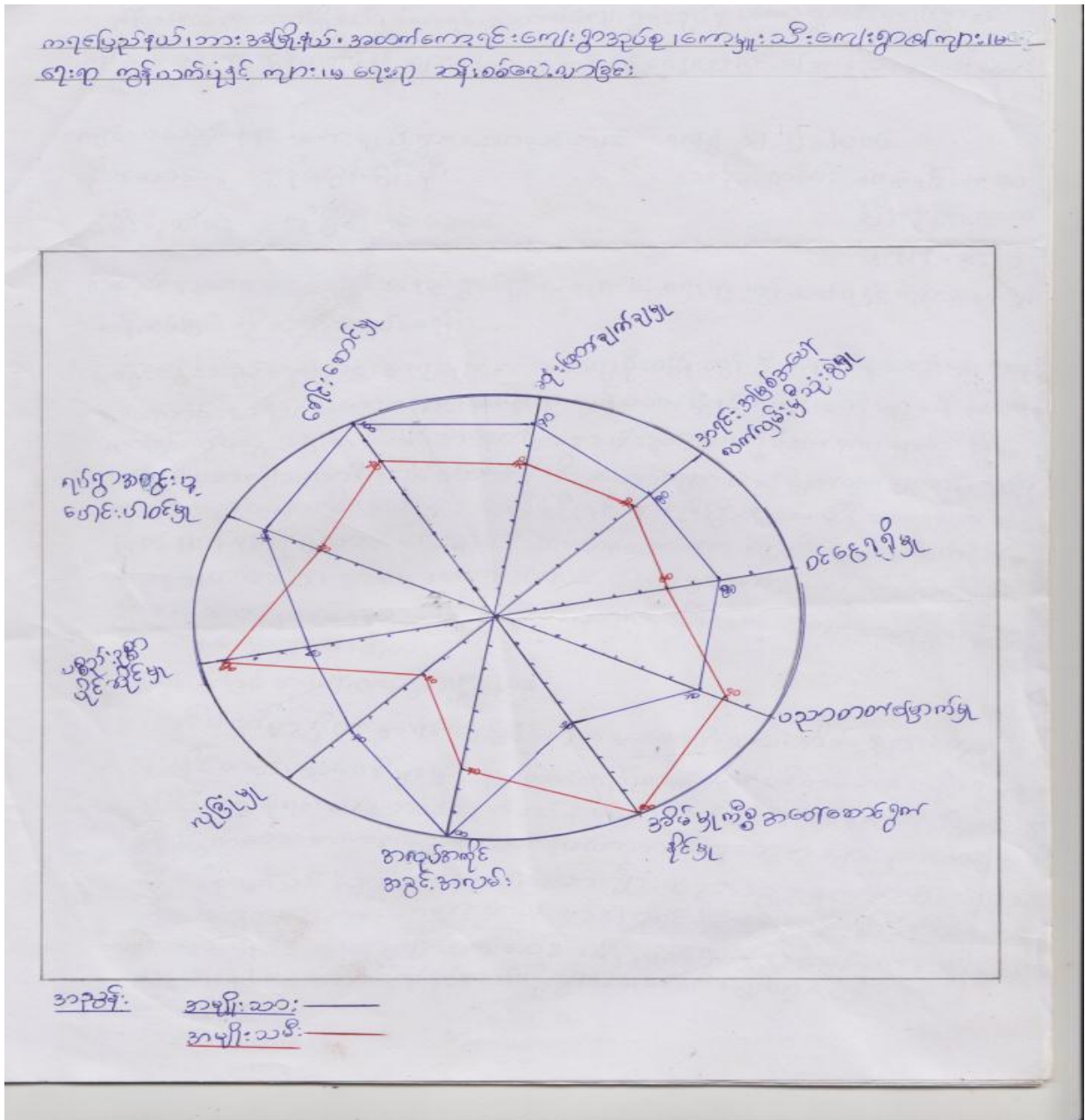
- ၁။ဦးသန်းကြည်အောင် (အုပ်ချုပ်ရေး)
- ၂။ဦးခင်သန်း (ရပ်မိရပ်ဖ)
- ၃။ဦးထွန်း (ဂေါပက)
- ၄။မထွန်းထွန်း (မိဘဆရာအသင်း)
- ၅။ဒေါ်နော်လေးလေးနွယ် (အရံသားဖွားအဖွဲ့)
- ၆။ဦးစောရွှေသိန်း (VDMC)
- ၇။ဒေါ်နော်ဖေမိုး (WSHG)
- ၈။ဦးစိန်သောင်းရွှေ (အရံမီးသတ်)
- ၉။ဦးစိန်မြင့် (ပြည်သူ့စစ်)
- ၁၀။ဦးကျော်သန်း (သမအဖွဲ့)
- ၁၁။ဒေါ်နော်လေးမြနန္ဒာ (Save the Children)

ပါဝင်ပတ်သက်သူများဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း (Stakeholders analysis)

ပါဝင်ပတ်သက်သူများ	အဓိကတာဝန်များ
ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်း	
ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးအဖွဲ့	ကျေးရွာအတွင်းရှိ အုပ်ချုပ်ရေးကိစ္စများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးကိစ္စများ၊ ဥပဒေနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး ကိစ္စများအတွက် မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် တိုက်ရိုက် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်။
ရပ်မိရပ်ဖများ	ကျေးရွာရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့သည် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်၍ ကျေးရွာ၏ စည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့် သာရေး၊ နာရေး၊ စည်ပင်သာယာရေးကိစ္စရပ်များကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်။
လူငယ်အဖွဲ့	လူငယ်အဖွဲ့သည် ရပ်ရွာအတွင်း မင်္ဂလာပွဲများ၊ ရှင်ပြုပွဲများ၊ ဘုရားပွဲတော်များစသည့် ရာသီအလိုက်ကျင်းပသောပွဲတော်များတွင်နှင့် သာရေး၊ နာရေး၊ လူမှုရေးစသည့် အခန်းကဏ္ဍများတွင် စုပေါင်း လုပ်ဆောင်ပေးနေကြပြီး ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကိုလဲ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် (လူငယ်အဖွဲ့ကို ရပ်ရွာ ရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့နှင့် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များက ထိန်းညှိကွပ်ကဲ၍ ရပ်ရွာစည်ပင်ရေးကိစ္စများကို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ကြပါသည်။)

မိန်းမကြီးအဖွဲ့	ကျေးရွာရှိ မိန်းမကြီးအဖွဲ့သည် ရပ်ရွာအတွင်းရှိ သာရေး၊ နာရေး၊ လူမှုရေးကိစ္စများတွင် လူငယ်အဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ရပ်ရွာလူထုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်။
ကျေးရွာသဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးကော်မီတီ	
အမျိုးသမီး ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့	
နာရေးကူညီမှုအဖွဲ့	ရပ်ရွာအတွင်းနာရေးကိစ္စပေါ်ပေါက်လာပါက အသုဘအခမ်းအနားနှင့် သင်္ဂြိုဟ်ရေး ကိစ္စရပ်များကို ရပ်ရွာရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်း၍ လုပ်ဆောင်ကူညီနိုင်ရန်။
ကျောင်းကော်မတီအဖွဲ့	ကျေးရွာ စာသင်ကျောင်းဖွံ့ဖြိုးရန်အတွက် ကျောင်းအုပ်ဆရာမနှင့် ပူးပေါင်း၍ ကျောင်းသန့်ရှင်းရေး၊ ကလေးကစားကွင်း စသည့်လုပ်ငန်းများ အားကျေးရွာလူထုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်
ကလေးသူငယ်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့	ကလေးသူငယ်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့သည် ကျေးရွာအတွင်းရှိ အသက် ၃ နှစ်မှ ၅ နှစ်အတွင်း ကလေးများအား မူကြိုပညာသင်ကြားနိုင်ရန်အတွက် ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့ဖြစ်သည်။
ဂေါပကအဖွဲ့	ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်နှင့် ကျေးရွာအတွင်း ရန်ပုံငွေရှာဖွေ၍ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်တို့နှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန်
ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ	
မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနနှင့်ဌာနဆိုင်ရာများ	ကျေးရွာတွင်တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များပေါ်ပေါက်လာပါက လမ်းညွှန်ချက်ပေး၍ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်။
အက်ရှင်အေ့ဒ်(မြန်မာ)	ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့်ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်းတည်ဆောက်ခြင်းနှင့်လိုက်လျောညီထွေနေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်ကို ကျေးရွာအတွင်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပြီးဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းတိုးမြှင့်နိုင်ရန်။
Save The Children	
IRC	

၃.၆ ကျား၊ မ ရေးရာ ကွန်ယက်ပြ မြေပုံ ဆန်းစစ်ခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကော့မှူးသီးကျေးရွာတွင် ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် အိမ်ထောင်စုများတွင် ယောက်ျားများက ဦးဆောင်၍ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ပြီး အမျိုးသမီးများနှင့်ပူးပေါင်းကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို လုပ်ကိုင် ကြပါသည်။ ကော့မှူးသီးကျေးရွာတွင် အရင်းအမြစ်များပေါ်တွင် ယောက်ျားလေးနှင့် အမျိုးသမီးများ အနေဖြင့် လက်လှမ်းမီသုံးစွဲမှုများမှာ အမျိုးသားများက ၈၀% ဖြစ်ပြီး၊ အမျိုးသမီးများက ၂၀% ဖြစ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ကော့မှူးသီးကျေးရွာရှိ အမျိုးသားများ၏ ဝင်ငွေရရှိမှုမှာ

အမျိုးသမီးများထက် သာကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ အကြောင်းအရင်းမှာ အမျိုးသားများသည် နေ့ရော ညဘက်ပါ ဝင်ငွေရှာဖွေနိုင်သော်လည်း အမျိုးသမီးများမှာ အိမ်တွင်းမှာသာ အလုပ်များနေ၍ ဖြစ်သည်။ ပညာတတ်မြောက်မှုတွင် အမျိုးသမီးများက အမျိုးသားများထက် ပိုသာကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ အကြောင်းအရင်းမှာ ယောက်ျားလေးများမှာ လယ်လုပ်ခြင်း၊ ငါးဖမ်းခြင်းဖြင့် စားဝတ်နေရေးအတွက် ကူညီပေးနေရသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ မိန်းကလေးများအား မိဘများက ပညာသင်ကြားခွင့် ပိုမိုဦးစားပေးထားသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့ကြောင့် အမျိုးသမီးများ၏ ပညာတတ်မြောက်မှုမှာ ၈၀% ခန့် ရှိပြီး အမျိုးသားများမှာ ၂၀% ခန့်သာ ရှိပါသည်။ အိမ်မှုကိစ္စများအား အမျိုးသမီးများကသာ ဦးဆောင်ကြသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ အမျိုးသားများမှာ အမျိုးသမီးများထက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း ပိုရရှိပြီး အပြင်အလုပ်များဖြစ်သော လယ်ထွန်၊ ကား၊ ဆိုင်ကယ်မောင်းခြင်း၊ ငါးဖမ်းခြင်းအလုပ်များကို အမျိုးသားများကသာ လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ ကျေးရွာ၏ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အခက်ခဲကြောင့် အမျိုးသမီးများမှာ လုံခြုံရေးအားနည်းကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် လုပ်ဆောင်ရာတွင် အမျိုးသားများက ဦးဆောင်လမ်းညွှန်ပေးကြသော်လည်း အမျိုးသမီးများမှာ အိမ်မှုကိစ္စ မအားလပ်နိုင်သဖြင့် ပါဝင်မှုနည်းကြပါသည်။ ရပ်ရေးရွာရေး ခေါင်းဆောင်မှုပိုင်းတွင်လည်း အမျိုးသားများကသာ ဦးဆောင်ပြီး အမျိုးသမီးများမှာ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု အားနည်းကြပါသည်။ ကော့မူးသီးကျေးရွာတွင် သွေးစည်းညီညွတ်မှု၊ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု အားကောင်းပါသည်။ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း၊ ဝင်ငွေရှာဖွေမှု၊ လုံခြုံမှု၊ အရင်းအမြစ်များအား လက်လှမ်းမီ သုံးစွဲနိုင်မှု၊ ရပ်ရေးရွာရေးတွင် ဦးဆောင်ပါဝင်နိုင်မှုများအား အမျိုးသားများက လွှမ်းမိုးနေရာ အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် ပါဝင်နိုင်မှုအခွင့်အရေး နည်းပါးနေကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ အမျိုးသမီးများမှာ အရင်းအမြစ်သုံးစွဲခွင့်၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း၊ ဥစ္စာပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်မှုမှာ အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် အမျိုးသားများနှင့် နည်းတူ မတိမ်းမယိမ်းပိုင်ဆိုင်ခွင့် သုံးစွဲခွင့်များ ရှိသော်လည်း စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း သုံးသပ်တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

အကြောင်းအရာ	အမျိုးသားရမှတ်	အမျိုးသမီးရမှတ်
အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း	၁၀	၇
ခေါင်းဆောင်မှုအခြေအနေ	၁၀	၈
ဝင်ငွေရှာဖွေနိုင်မှု	၈	၆
အိမ်မှုကိစ္စအပေါ်ဆောင်ရွက်မှု	၅	၁၀
ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှု	၆	၉
လုံခြုံမှု	၇	၃
ပညာရေးတက်မြောက်မှု	၇	၈
ရပ်ရေးရွာရေးအတွက်ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်မှု	၉	၇
အရင်းအမြစ်အပေါ်လက်လှမ်းမီသုံးစွဲနိုင်မှု	၈	၇
ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု	၉	၇

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း

ကော့မှူးသီးကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်မှီ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး လုပ်ငန်း၊ ကြိုတင်အသိပေးရေး လုပ်ငန်းများ၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းနှင့် ပါတ်သတ်ပြီး မည်သို့ လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်ရမည်ဆိုသည်များကို အနည်းငယ် သိရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲခြင်းနှင့် ပါတ်သတ်သော သတင်းများ၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်သော သတင်းများအား ရေဒီယိုမှ အများဆုံးရပြီး၊ ရရှိလာသော သတင်းများအား ကျေးရွာသို့ အသံချဲ့စက်များဖြင့် ကြိုတင်သတိပေး ကော်မတီနှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့ဝင်များမှ ကြိုတင်ပြီး သတင်းများအား ဖြန့်ဝေပါသည်။ ပြီးလျှင် သက်ကြီး၊ မသန်စွမ်း၊ ကလေးနှင့် ထိခိုက်ခံရလွယ်သော သူများအား ကျေးရွာရှိအိမ်ကြီး (ခိုင်ခံ့သောအိမ်) သို့ ပြောင်းရွှေ့ပါသည်။ တိရိစ္ဆာန်များအား ကုန်းမြင့်သို့ပို့ထားခြင်း၊ အိမ်များအားလည်း ကြီးဖြင့်ချဉ်နှောင်ခြင်းနှင့် အစားအစာများအား ကြိုတင်စုဆောင်း ထားရှိခြင်းများ ပြုလုပ်ပါသည်။ ကျေးရွာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ချရေးကော်မတီဝင်များ အနေဖြင့် မြို့နယ် ဌာနဆိုင်ရာ များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှုအားနည်းပါသည်။

ကော့မှူးသီးကျေးရွာသည် ၂၀၀၈ခုနှစ် နာဂစ်မုန်တိုင်းကျရောက်ပြီးသည့် နောက်ပိုင်းတွင် ကျေးရွာတွင် သိသိသာသာရေကြီးခြင်းကို ယခုထိ ကြုံနေရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ရှိသော ထိခိုက်ခံရ လွယ်သောအုပ်စုများ ဖြစ်သည့် မသန်စွမ်း၊ ကလေး၊ အမျိုးသမီး၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် သက်ကြီးများအား ရေကြီးသည့်အခါတိုင်း ဘေးလွှတ်ရာနေရာများသို့ ပြောင်းရွှေ့ပါသည်။ သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး ကော်မတီဝင်များသည်လည်း ရေကြီးလျှင် မည်သို့ပြုလုပ်ရမည်ကို အနည်းငယ်သာ သိရှိပါသည်။ ရေကြီးလျှင် တစ်ခြားကျေးရွာသို့ သွားရန်အတွက် စက်လှေကို အသုံးပြုရပါသည် သို့သော်လည်း ကော့မှူးသီးကျေးရွာတွင် စက်လှေတစ်စင်းသာရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်သောသတင်းများအား တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အချင်းချင်းမျှဝေကြပြီး ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုခု ဖြစ်လာလျှင် မည်သို့လုပ်ဆောင်ရမည် မည်သည့် နေရာသို့ သွားရမည် မည်သူ့ဆီကို ဆက်သွယ်အကြောင်းကြားရမည် ဆိုသည့် အစီအစဉ်များ၊ နည်းစနစ်များ မရှိပါ။ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်လည်း ရာသီဥတု ပြောင်းလဲခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကော်မတီများ အချင်းအချင်း မည်သို့ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရမည်၊ မည်သို့ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရမည်ကို တာဝန်ပေးထားသူ၊ သိရှိသူများ မရှိသေးပါ။

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ

ကလေးများကြုံတွေ့ရသော အခြေအနေများ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းရင်းများနှင့်အကျိုးဆက်များ	ဖြေရှင်းနိုင်သည့် နည်းလမ်းများ
ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာအန္တရာယ်များ	ရေကြီးသောကြောင့်ကလေးများ၏အသက်အန္တရာယ်ထိခိုက်နိုင်	ကလေးများမိဘများအားရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်း၊ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး သင်တန်းများပေးခြင်း၊ကလေးအခွင့်အရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီးအသိပညာပေးဆွေးနွေးမှုများပြုလုပ်ခြင်း
လူမှုရေးဆိုင်ရာ၊အိမ်တွင်းအန္တရာယ်များ	မိသားစုစားဝတ်နေရေးကြောင့်ကလေးများတခြားနေသို့ အလုပ်ထွက်လုပ်ရ	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများထူထောင်ပေးရန်
ရပ်ရေးရွာရေးတွင်ပါဝင်ခြင်း	ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သောသင်တန်းပေးရာများတွင်ပါဝင်ခဲ့ပါသည်	နောက်ထပ်လည်းကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သောသင်တန်းများလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်ရန်
စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲများ	မိုးတွင်းရေကြီးချိန်တွင်ငွေရှာရခက်ခဲသည့်အတွက်စားဝတ်နေရေးအဆင်မပြေသောကြောင့်ငွေချေးစားရခြင်း	အတိုးနှုန်းပေးရခြင်းကြောင့်အဆင်မပြေဖြစ်ခြင်းများကြောင့်ကျေးရွာတွင်စုပေါင်းငွေစုငွေချေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ပေးရန်
ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	မိုးခေါင်ရေရှားပါးခြင်းကြောင့်ဝမ်းပျက်၊ဝမ်းလျော့ရောဂါများဖြစ်ပွားရခြင်း	ကျန်းမာရေးဗဟုသုတများပေးရန်
ပညာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	ကျေးရွာတွင်ရေကြီးခြင်း၊လေထန်ခြင်းမိုးသည်ထန်စွာရွာသွန်းခြင်းကြောင့်ကလေးများသည်ကျောင်းသပိတ်လိုက်ရပြီးပညာရေးတွင်နှောင့်နှေးခဲ့ရပါသည်။၅မိုင်ခန့်ဝေးသောတစ်ခြားကျေးရွာရှိအလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းကျောင်းများတွင်တက်ရသောကလေးများသည်ရေကြီးခြင်း၊ မိုးအဆင်မပြေခြင်းများကြောင့်လမ်းများနှင့်တံတားများပျက်စီးခြင်းဖြစ်၍ပညာရေးတွင်နှောင့်နှေးခဲ့ပါသည်။	လှေများဖြင့်သွားရခြင်း၊ရေကြီးခြင်း၊တံတားများပြိုပျက်စီးခြင်းများအားတံတားများပြန်လည်ပြုပြင်ပေးရန်နှင့်လမ်းများပြန်လည်ပြုပြင်ပေးရန်
ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်ထိခိုက်နိုင်မှုများ	မိုးတွင်းရေကြီးခြင်း၊နေ့တွင်ရေရှားပါးခြင်းများဖြစ်ခြင်းကြောင့်ကလေးများ၏ကျန်းမာရေး၊ပညာရေးစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာများရပ်ပိုင်ဆိုင်ရာများတွင်ထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှုများပိုများနိုင်ပြီးလျစ်လျူရှုမှုများပိုများနိုင်	ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်မည့် အရာများပြုလုပ်ရန်

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကော့မှူးသီးကျေးရွာတွင် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ရေလွှမ်းမိုးခြင်းကြောင့် ကျောင်း ၁ ပိတ်ခန့် ပိတ်ထားသည့် အချိန်များရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် ကလေးများ၏ ပညာရေးမှာ နောက်နေ့ ကြန့်ကြာမှုများ ကြုံတွေ့ရပါသည်။ ကော့မှူးသီးကျေးရွာတွင် အမက ကျောင်းသာရှိပြီး အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်းအား ၅ မိုင် ခန့် ဝေးကွာသော ကျေးရွာသို့သွားပြီး ကျောင်းတက်ရပါသည်။ မိုးရွာသီတွင် ရေကြီးခြင်းကြောင့် လမ်းများပျက်စီးခြင်း ကြုံတွေ့ရပြီး

ကျောင်းသားမိဘများမှာ ကလေးများအား ကျောင်းသို့လိုက်ပို့ပေးခြင်း၊ ရွာသူရွာသားများမှာ လယ်ယာမြေများတွင် ရေများဝင်ရောက်ခြင်းများကြောင့် စီးပွားရေးကျဆုံးခြင်းများ ဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ မိဘများစီးပွားရေးကျဆုံးခြင်းကြောင့် ကလေးများ ကျောင်းမထားနိုင်ခြင်း၊ အလုပ်လုပ်ရခြင်း၊ တစ်နယ်တစ်ကျေးသို့ ရွှေ့ပြောင်းခြင်းများ လည်းရှိခဲ့ပါသည်။

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ

ကော့မှူးသီးကျေးရွာသည် ၂၀၀၈ ခုနှစ် နာဂစ်မုန်တိုင်းကျရောက်ပြီးသည့် နောက်ပိုင်းတွင် ကျေးရွာတွင် သိသိသာသာ ရေကြီးခြင်းကို ယခုထိကြုံနေရပါသည်။ ကျေးရွာတွင်ရှိသော ထိခိုက်ခံရလွယ်သော အုပ်စုများဖြစ်သည့် မသန်စွမ်း၊ ကလေး၊ အမျိုးသမီး၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင် နှင့် သက်ကြီးများအား ရေကြီးသည် အခါတိုင်း ဘေးလွတ်ရာနေရာများသို့ပြောင်းရွှေ့ပါသည်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး ကော်မတီဝင်များသည်လည်း ရေကြီးလျှင်မည်သို့ပြုလုပ်ရမည် ကို အနည်းငယ်သာ သိရှိပါသည်။ ရေကြီးလျှင် တစ်ခြားကျေးရွာသို့သွားရန်အတွက် စက်လှေကို အသုံးပြုရပါသည် သို့သော်လည်း ကော့မှူးသီးကျေးရွာတွင် စက်လှေတစ်စင်းသာရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပါတ်သတ်သော သတင်းများအား တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး အချင်းချင်းမျှဝေကြပြီး ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုခုဖြစ်လာလျှင် မည်သို့လုပ်ဆောင်ရမည် မည်သည့် နေရာသို့သွားရမည် မည်သူ့ဆီကို ဆက်သွယ်အကြောင်းကြားရမည် ဆိုသည့် အစီအစဉ်များ၊ နည်းစနစ်များမရှိပါ။ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်လည်း ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းနှင့် ပါတ်သတ်ပြီး သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးနှင့် ပါတ်သတ်ပြီး ကော်မတီများ အချင်းအချင်း မည်သို့ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရမည်၊ မည်သို့ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရမည်ကို တာဝန်ပေးထားသူ၊ သိရှိသူများမရှိသေးပါ။

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း

ကော့မှူးသီးကျေးရွာတွင် BRACECD စီမံကိန်းမှ လုပ်ဆောင်သောလုပ်ငန်းများကြောင့် ပါတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များနှင့် ပါတ်သတ်ပြီး သိရှိလာခြင်း၊ အရင်းအမြစ်များအား မည်သို့ ထိန်းသိမ်းရမည်ကို သိရှိလာခြင်းနှင့် သစ်တောများအား မည်သို့ ထိန်းသိမ်းရမည်ကို သိရှိလာပါသည်။ စီမံကိန်းသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ပါတ်သတ်ပြီး တိုးတက်အောင် လုပ်ဆောင်နေခြင်း၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအား ဖြစ်ပေါ်စေသည့် ဓါတ်ငွေ့များနှင့် ပါတ်သတ်ပြီး အသိပညာပေးခြင်းများနှင့် လှူမှုပါတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းများတွင် သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာပြုလုပ်နေပါသည်။ စီမံကိန်းသည် သစ်တောပြန်တီးခြင်းများအကြောင်း၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် ဓါတ်ငွေ့များအကြောင်း၊ ရေအရင်းအမြစ်များအား လေလွင့်ဆုံးရှုံးမှုမရှိအောင်မည်သို့ သုံးစွဲရမည်ကို သိရှိအောင်ကူညီဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှု သတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

ဘေးအန္တရာယ်များ	အကြိမ် (ကြိမ်ရေ)	ရာသီ	ကျရောက်ချိန်တွင်ကာလ	ပြင်းအား	အရှိန်	သတိပေးချက်(မဖြစ်မှီ)	သတိပေးချက် (ဖြစ်ပြီး)	သက်ရောက်မှုအား	သက်ရောက်မှုအတိုင်းအတာ	နှိုင်းယှဉ်ချက်
ရေကြီးခြင်း	X	XX	XX	X	X	X	X	XXX	XXX	၁၅
လေပြင်းတိုက်ခတ်ခြင်း	X	X	X	XX	XXX			XX	XX	၁၂
ရေရှားပါးခြင်း	X	XX	XXX					XXX	XXX	၁၂
တိရစ္ဆာန်များရောဂါဖြစ်ပွားခြင်း	XX	XX	XX	XX				X	XX	၁၁
မီးဘေး	X	X	XX	XX	X			X	X	၉

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကရင်ပြည်နယ်၊ ဘားအံမြို့နယ်၊ ကော့ရင်းအထက်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကော့မှူးသီးကျေးရွာတွင် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုခြင်းနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကြောင့် ရေကြီးခြင်း၊ လေပြင်းတိုက်ခတ်ခြင်း၊ ရေရှားပါးခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါဖြစ်ပွားခြင်း နှင့် မီးဘေးစသည့် အန္တရာယ်များ ကျရောက်ခဲ့ပါသည်။ ကော့မှူးသီးကျေးရွာတွင် အဓိကဖြစ်သော ဘေးအန္တရာယ်မှာ ရေကြီးခြင်းနှင့် ရေရှားပါးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းဘေးအန္တရာယ်များထဲမှ ရေကြီးခြင်းသည် မိုးရာသီတွင် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ဖြစ်ပွားနေပါသည်။ နွေရာသီတွင် ယခင်နှစ်များထက် ယခုနှစ်တွင် ရေရှားပါးသောကြောင့် လူနှင့် တိရစ္ဆာန်များ ကျန်းမာရေးနှင့် ပါတ်သတ်ပြီး အန္တရာယ်များကြုံရခြင်း၊ တစ်ခြားကျေးရွာများမှ ရေသွားခပ်ရခြင်းများ ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း

စဉ်	ရာသီဥတု သက်ရောက်မှုများ	ရေကြီးခြင်း	လေပြင်း တိုက်ခတ်ခြင်း	ရေရှားပါးခြင်း	တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါဖြစ်ခြင်း	မီးဘေး	ရမှတ်	အဆင့်
၁	ရေကြီးခြင်း	x	ရေကြီးခြင်း	ရေကြီးခြင်း	ရေကြီးခြင်း	ရေကြီးခြင်း	၄	၁
၂	လေပြင်း တိုက်ခတ်ခြင်း		x	လေပြင်း တိုက်ခတ်ခြင်း	လေပြင်း တိုက်ခတ်ခြင်း	လေပြင်း တိုက်ခတ်ခြင်း	၃	၂
၃	ရေရှားပါးခြင်း			x	ရေရှားပါးခြင်း	ရေရှားပါးခြင်း	၂	၃
၄	တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါဖြစ်ခြင်း				x	တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါဖြစ်ခြင်း	၁	၄
၅	မီးဘေး					x	၀	၅

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းဖြင့် ကျေးရွာ လူထုကြုံတွေ့ ခံစားနေမှုများကို သိသာထင်ရှားစွာတွေ့မြင်ရပါမည်။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများ အဖြစ် ကော့မှူးသီးကျေးရွာတွင် နွေရာသီ၌ အပူချိန်တိုးမြှင့်မှုများ ရင်ဆိုင်နေရပြီး သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့် ကလေးများ၏ကျန်းမာရေးကိုလည်းထိခိုက်စေပါသည်။ သောက်သုံးရေရှားပါးမှုမှာလည်း နွေကာလများတွင် ပူပြင်းမှုနှင့်အတူ ခက်ခဲစွာ ရင်ဆိုင် နေရပါသည်။ မိုးတွင်းကာလများတွင် ရေကြီးခြင်းကြောင့် လမ်းများ ရေနစ်မြုပ်မှုဖြစ်ပွားပြီး ကျောင်းများ ပိတ်ထားရပါသည်။ ရွာသူ/သားများအနေဖြင့် သွားလာရေးခက်ခဲခြင်း၊ ရေနစ်မြုပ်သဖြင့် စပါးစိုက်ခင်းများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်းတို့ ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ရင်ဆိုင်နေမှုများကိုအဆင့်ခွဲခြားရာတွင် ရေကြီးခြင်းမှာနံပါတ် ၁ ဖြစ်ပြီး၊ ဒုတိယမှာ လေပြင်းတိုက်ခတ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ တတိယပြဿနာမှာ သောက်သုံးရေရှားပါးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ရေကြီးခြင်းသည် ကော့မှူးသီးကျေးရွာတွင်နှစ်စဉ်ကြုံတွေ့နေရသော အန္တရာယ်ဖြစ်ပြီး ရွာသူ၊ ရွာသားများ၏ ပညာရေး၊ လူမှုရေး၊ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများကိုလည်း ထိခိုက်နေသော အန္တရာယ်အဖြစ် ဖော်ထုတ်တွေ့ရှိရပါသည်။

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း

မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို အတည်ပြုခြင်း

စဉ်	သမိုင်းအချက် အလက် (ဥတုရာဇဝင် မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဌာန)	မကြာသေးခင် ကာလ (၁-၂လ)	လက်ရှိဖြစ်ပေါ် မှု	ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ် မှု	မိုးလေဝသခန့်မှန်း ချက်(မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဌာန၏ ခန့်မှန်းချက်)	ဆုံးဖြတ်ချက်	တစ်ဆက် တည်းစောင့် ကြည့်လေ့လာ ခြင်း
၁။	ကော့မှူးသီးကျေးရွာတွင် မိုးအများဆုံးရွာသော လနှင့် ရေအကြီးဆုံးကြီး သောလများမှာ ဝါခေါင်လဖြစ်သည်။	အလွန်ပူပြင်းပြီး ခြောက်သွေ့ လာတယ် ဝါခေါင်ဝါခေါင်မှာ မိုးသန်ထန်စွာ ရွာသည်	နေအရမ်းပူတယ် အရင်နှစ်က ထက်ဒီနှစ်ကပို ပြီးပူပြင်းလာ တယ်	ရေတွင်းရေရှားလာ ခြင်း - လူတွေမှာ ရောဂါတွေပို ဖြစ်လာတယ် - တိရစ္ဆာန်တွေ ကောရောဂါရ ပြီးသေကြေ ပျက်စီးလာ တယ်	ကဆုန်လကွယ်၊န ယုန်လဆန်းရေတ က်မယ်၊မိုးစရွာမယ်၊ ပုံမှန်ရွာသောလန ယုန်မှတော်သလင်း လတွေမှာမိုးရွာမယ်	ရေကိုချွေတာသုံးစွဲခြင်း - ယခုရှိသောရေတွင်းများ အားပြန်လည်ပြုပြင်ပြီး မွမ်းမံခြင်းများပြုလုပ်ခြင်း - ကယ်ဆယ်ရေးဌာန၊မီးသတ်၊ ကျန်းမာရေးဌာနနှင့် မွေးကုဦးစီးတို့ နှင့်ချိတ်ဆက် နိုင်ရန်ဌာနများ၏ဖုန်း နံပါတ်များအားယူထားရန် - VDMC ကော်မတီများသတင်းပို့ မှီရရှိအောင်ပြုလုပ်ရန်	-အုပ်ချုပ်ရေးမှူး -ကော်မတီဝင်များ -မီးသတ်ဌာန - ကျန်းမာရေးဌာန တို့မှဆက်သွယ်ရန် လိပ်စာများယူရန် - ရေရှားမရှားကြိုတင် စောင့်ကြည့်

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကော့မှူးသီကျေးရွာ၏ မိုးအများဆုံးရွာသောလမှာ ဝါခေါင်လဖြစ်ပါသည်။ ယခင်လများမှာ အလွန်ပူပြင်းခဲ့ပြီး ရေရှားပါးခြင်းများ ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ စီမံကိန်းမှ လုပ်ဆောင်သော လုပ်ငန်းများကြောင့် ပါတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များနှင့် ပါတ်သတ်ပြီး သိရှိလာခြင်း၊ အရင်းအမြစ်များအား မည်သို့ ထိန်းသိမ်းရမည်ကိုသိရှိလာခြင်းနှင့် သစ်တောများအား မည်သို့ ထိန်းသိမ်းရမည်ကိုသိရှိလာပါသည်။ စီမံကိန်းသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ပါတ်သတ်ပြီး တိုးတက်အောင် လုပ်ဆောင်နေခြင်း၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအား ဖြစ်ပေါ်စေသည့် ဓါတ်ငွေ့များ နှင့် ပါတ်သတ်ပြီး အသိပညာပေးခြင်းများနှင့် လှူမှုပါတ်ဝန်းကျင် အသိုင်းအဝိုင်းများတွင် သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာပြုလုပ်နေပါသည်။

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ
 ၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား(Pair Wise Ranking)

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	လမ်း	အင်္ဂါစက်ရေတွင်း	ကျန်းမာရေး အသိပညာ	ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်း နှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပါတ်သတ်ပြီး အသိပညာ	စိုက်ပျိုးရေး အသိပညာ	စုစုပေါင်း
လမ်း	x	လမ်း	လမ်း	လမ်း	လမ်း	၄
အင်္ဂါစက်ရေတွင်း		X	အင်္ဂါစက်ရေတွင်း	အင်္ဂါစက်ရေတွင်း	အင်္ဂါစက်ရေတွင်း	၃
ကျန်းမာရေး အသိပညာ			x	ကျန်းမာရေး အသိပညာ	ကျန်းမာရေး အသိပညာ	၂
ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်း နှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပါတ်သတ်ပြီး အသိပညာ				x	ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်း နှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပါတ်သတ်ပြီး အသိပညာ	၁
စိုက်ပျိုးရေး အသိပညာ					x	၀

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကရင်ပြည်နယ်၊ ဘားအံမြို့နယ်၊ ကော့ရင်းအထက်ကျေးရွာအုပ်စု ကော့မှူးသီး ကျေးရွာတွင် ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လာမှုအပေါ်တွင် ခံနိုင်ရည်စွမ်း တည်ဆောက်ရာတွင် လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းများမှာ

- ၁။ လမ်းပြုပြင်၊
- ၂။ အင်္ဂါစက်ရေတွင်း
- ၃။ ကျန်းမာရေးနှင့် ပါတ်သတ်ပြီး အသိပညာပေးခြင်း
- ၄။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ပါတ်သတ်ပြီး အသိပညာ ပေးခြင်း
- ၅။ စိုက်ပျိုးရေး အသိပညာပေးခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)

ကုန်ကျစရိတ်	ဖော်ပြချက်	ပေးမှတ်	အကျိုးအမြတ်	ဖော်ပြချက်	ပေးမှတ်
လမ်းပြုပြင်ခြင်း					
စီးပွားရေး	ကုန်ကျစရိတ်များ	၁	စီးပွားရေး	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂
ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု	အသင့်အတင့်	၂	ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂
လှူဒါန်းရေး	အသင့်အတင့်	၂	လှူဒါန်းရေး	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂
အင်္ဂါစီရင်တိုင်းတူးခြင်း					
စီးပွားရေး	ကုန်ကျစရိတ်	၁	စီးပွားရေး	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂
ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု	ထိခိုက်မှုမရှိ	၃	ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂
လှူဒါန်းရေး	ပဋိပက္ခမရှိ	၃	လှူဒါန်းရေး	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂
ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးသင်တန်း					
စီးပွားရေး	ကုန်ကျစရိတ်နည်း	၃	စီးပွားရေး	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂
ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု	မထိခိုက်	၂	ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂
လှူဒါန်းရေး	ထိခိုက်မှုမရှိ	၃	လှူဒါန်းရေး	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂
ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းနှင့်သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့်ပတ်သက်ပြီးအသိပညာ					
စီးပွားရေး	ကုန်ကျစရိတ်နည်း	၃	စီးပွားရေး	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂
ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု	နည်းပညာသိရှိခြင်း	၂	ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂
လှူဒါန်းရေး	မရှိ	၂	လှူဒါန်းရေး	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂
စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီးအသိပညာပေးသင်တန်း					
စီးပွားရေး	ကုန်ကျစရိတ်နည်း	၃	စီးပွားရေး	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂
ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု	နည်းပညာသိရှိခြင်း	၂	ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂
လှူဒါန်းရေး	မရှိ	၂	လှူဒါန်းရေး	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂
ခိုလှုံ့ရာစခန်း					
စီးပွားရေး	ကုန်ကျစရိတ်များ	၁	စီးပွားရေး	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂
ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု	နည်းပညာသိရှိခြင်း	၂	ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂
လှူဒါန်းရေး	မရှိ	၂	လှူဒါန်းရေး	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂
စိုက်ပျိုးရေးလုံလောက်မှုရှိစေရန်မြောင်းတူးခြင်း					
စီးပွားရေး	ကုန်ကျစရိတ်များ	၁	စီးပွားရေး	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂
ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု	နည်းပညာသိရှိခြင်း	၂	ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂
လှူဒါန်းရေး	မရှိ	၂	လှူဒါန်းရေး	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂
စက်လှေ					

စီးပွားရေး	ကုန်ကျစရိတ်အသင့်အတင့်	၂	စီးပွားရေး	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂
ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု	နည်းပညာသိရှိခြင်း	၂	ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂
လှူမှုရေး	မရှိ	၂	လှူမှုရေး	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂
အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းအတွက်မွေးမြူရေးသင်တန်းပေးခြင်း					
စီးပွားရေး	ကုန်ကျစရိတ်အသင့်အတင့်	၂	စီးပွားရေး	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂
ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု	နည်းပညာသိရှိခြင်း	၂	ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂
လှူမှုရေး	မရှိ	၂	လှူမှုရေး	အကျိုးအမြတ်အသင့်အတင့်	၂

သုံးသပ်ချက် အကျဉ်းချုပ်

ကရင်ပြည်နယ်၊ ဘားအံမြို့နယ်၊ ကော့ရင်းအထက်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကော့မှူးသီးကျေးရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ချက်တွင် ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အကျိုးအမြတ်များအားတွက်ချက်ခြင်းနှင့် ပါတ်သတ်ပြီး ကျေးရွာလူထုမှ အမှတ်ပေးစနစ်များဖြင့် အားလုံးသဘောတူအမှတ်များ ပေးခဲ့ကြပါသည်။ ထိုအထဲတွင် လမ်းပြုပြင်ခြင်း ၁၁ မှတ်၊ အင်္ဂါစီရေတွင်း ၁၃ မှတ်၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ပါတ်သတ်ပြီး အသိပညာပေးသင်တန်း ၁၄ မှတ်၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်း၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ချခြင်းနှင့် ပါတ်သတ်ပြီးသင်တန်း ၁၃ မှတ် နှင့် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ပါတ်သတ်ပြီး အသိပညာပေးသင်တန်း ၁၃ မှတ် တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ ထိုအထဲတွင် ရပ်ရွာလူထုမှ အမှတ်အများဆုံးရရှိထားသော ကျန်းမာရေးနှင့် ပါတ်သတ်ပြီးအသိပညာပေးသင်တန်းနှင့် အင်္ဂါစီရေတွင်းတူးခြင်းအား ဦးစားပေးအနေဖြင့် ကျေးရွာတွင်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

၆။ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် (Action Plan)

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	ဦးတည်မှု	ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်မှာဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်သူတွေဆောင်ရွက်မှာလဲ	ငွေကြေး	ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေနှင့် မှန်းဆချက်	အချိန်	မှတ်ချက်
လမ်းဖောက်ခြင်း	ကလေး၊မသန်စွမ်း၊သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့်တစ်ဖက်ရွာမှရွာသူရွာသားများ	လမ်းအားမြှင့်တင်ပြီး ကျောက်ချောလမ်းပြုလုပ်မည်စက်ပစ္စည်းများဖြင့်	ရွာမြောက်ဖက် (ရွာသစ်ကုန်းနှင့် ကော့မှူးသီးချိတ်ဆက်လမ်း)	ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့်အဖွဲ့ဝင်များ၊ကော်မတီဝင်များ	သိန်း၁၀၀	လယ်ပိုင်ရှင်များနှင့် စကား ပြောရ (လမ်းဖောက်မည့်နေရာတွင်လယ်များရှိသောကြောင့်)၊တစ်ပြားရွာသားများနှင့်စကားပြောရနိုင်	စက်များဖြင့်ပြုလုပ်လျှင်၁လကြာကာမြင့်နိုင်လျှင်၂လကြာမြင့်နိုင်	
စက်ရေတွင်းတူးခြင်း	ကလေး၊လူကြီး၊ကျားမတစ်ရွာလုံးသုံးစွဲနိုင်ရန်	အင်္ဂါစီရေတွင်းအား ရေတွင်းတူးဖော်ဖြင့် တူးခြင်းပြီးရေလောင်ကန်သို့ရေကိုပို့ရန်၊ပြီးမှရေပိုက်နှင့်သွယ်ပြီးရေခပ်ရန်	ရွာအလယ်ရွာ	အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့်ရွာသူရွာသားများ၊ရပ်မိရပ်ဖများ	သိန်း၅၀	မရှိပါ	၁လကြာမြင့်နိုင် (ကဆုန်လတွင်ပြုလုပ်မည်)	

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	ဦးတည်မှု	ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်မှာဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်သူတွေဆောင်ရွက်မှာလဲ	ငွေကြေး	ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေနှင့်မှန်းဆချက်	အချိန်	မှတ်ချက်
ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးခြင်း	လူကြီးနှင့်လူငယ်တိုင်းများ၊ အမျိုးသမီးများနှင့်မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူများ	သင်တန်းပေး (၅) ရက်	စာသင်ကျောင်း	ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ၊ မွေးကုမဝန်ထမ်းများနှင့် AAM မှဝန်ထမ်းများ၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ရပ်မိရပ်ဖ	၃သိန်း	မရှိပါ	၅ရက်ကြာမည် (နံနက်၉နာရီမှ ညနေ၄နာရီထိ)	
ရာသီဥတု၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး အသိပညာပေးခြင်း	လူကြီး၊ ကလေး၊ အမျိုးသမီး၊ သက်ကြီး၊ လူငယ်တိုင်း	သင်တန်းပေး (၅) ရက်	စာသင်ကျောင်း	မိုးဇလ၊ ကယ်ဆယ်ရေး၊ မီးသတ်၊ AAM၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့်ရပ်မိရပ်ဖများ	၅သိန်း	မရှိပါ	၅ရက်ကြာမည် (နံနက်၉နာရီမှ ညနေ၄နာရီထိ)	
စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး အသိပညာပေးခြင်း	လူကြီး၊ ကလေး၊ အမျိုးသမီး၊ သက်ကြီး၊ လူငယ်တိုင်း	သင်တန်းပေး (၅) ရက်	စာသင်ကျောင်း	စိုက်ပျိုးရေးဌာန၊ AAM၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့်ရပ်မိရပ်ဖများ	၅သိန်း	မရှိပါ	၅ရက်ကြာမည် (နံနက်၉နာရီမှ ညနေ၄နာရီထိ)	
ခိုလှုံ့ရာစခန်း	ရပ်ရွာရှိလူထုအားလုံး	အရှည်ပေ (၄၀)၊ အနံပေ (၄၀)၊ RC နှစ်ထပ်တိုက်ကျောင်း	ရွာအလယ်ကုန်းမြင့်နေရာ	အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ရပ်မိရပ်ဖ၊ ရွာသူရွာသားများ၊ INGOနှင့်ဌာနဆိုင်ရာများ	သိန်း (၃၀၀)	မရှိပါ	၂၀၁၇	
စိုက်ပျိုးရေးလုံလောက်မှုရှိစေရန် မြောင်းတူးခြင်း	လယ်သမား	အရှည်တစ်မိုင်ရှိသည့်တူး မြောင်း	ဒုံသမိချောင်းမှ ကော့မှူးသီးကျေးရွာအထိ	ဌာနဆိုင်ရာ၊ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ လယ်သမားများ	သိန်း (၅၀)	လယ်ပိုင်ရှင်များနှင့် စကားပြောရခြင်း	၂၀၁၈ဧပြီလ	
စက်လှေ	အလယ်တန်းအဆင့်ကျောင်းသူ/ ကျောင်းသားများ၊ ကျောင်းသွားရန်အတွက်	လှေနှင့်စက်ဝယ်ရန်	ကော့မှူးသီးရွာမှရွာသစ်ကုန်းအထိ	အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ကျောင်းကော်မတီနှင့်အက်ရှင်အဖွဲ့	၁၅သိန်း	မရှိပါ	၂၀၁၇ဇွန်လ	
အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းအတွက် မွေးမြူရေးသင်တန်းပေးခြင်း	WSHG အဖွဲ့ဝင်များနှင့် ကျန်အမျိုးသမီးများအားလုံး	သင်တန်းပေးရန်	ကော့မှူးသီးရွာ၊ ရွာလယ်ရပ်	အက်ရှင်အဖွဲ့နှင့်ဌာနဆိုင်ရာအတတ်ပညာရှင်များ	၁၅သိန်း	မရှိပါ	၂၀၁၇ဇန်နဝါရီ	

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကရင်ပြည်နယ်၊ ဘားအံမြို့နယ်၊ ကော့ရင်းအထက်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကော့မှူးသီးကျေးရွာ ရပ်ရွာလူထု၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းစစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းလုပ်ငန်းမှ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအပေါ် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ရာတွင် ရပ်ရွာအနေဖြင့် ခံနိုင်စွမ်း ပိုမိုရှိလာစေရန် လမ်းဖောက်ခြင်း၊ စက်ရေတွင်းတူးဖော်ခြင်း၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ပါတ်သတ်ပြီး အသိပညာပေးခြင်း၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပါတ်သတ်ပြီးသင်တန်းများပေးခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးရေးအသိပညာပေးခြင်း လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန် တင်ပြခဲ့ပါသည်။ ထိုလုပ်ငန်းများမှာ ကျေးရွာရှိ သက်ကြီးရွယ်အို၊ မသန်စွမ်း၊ ထိလွယ်ခိုက်လွယ်သူများ၊ ကျေးရွာသူ/ သားများ၊

ရွာသူရွာသားများနှင့် တိရစ္ဆာန်များကို ရည်ရွယ်ပါသည်။ ထိုလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်မည်ဆိုပါက ကျေးရွာသူ၊ သားများအနေဖြင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများ၊ ဆိုးကျိုးများအား ခံနိုင်ရည်စွမ်း ပိုမိုရှိသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုလုပ်ငန်းများကို ဇူလိုင်လတွင် စတင်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၇။ နိဂုံးချုပ်

ကျေးရွာသားများ၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီအနေဖြင့် ရပ်ရွာဘေး ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် အစီရင်ခံစာ ကိုဖြန့်ဝေပေးရန် ဝတ္တရားရှိပါသည်။ ရပ်ရွာလူငယ်အုပ်စုနှင့် စာသင်ကျောင်းများ အပါအဝင်ရပ်ရွာ လူထုများအကြားတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဝေငှရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာကို မြို့နယ်အဆင့်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန အပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်သင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများ အနေဖြင့်လည်း ရပ်ရွာလူထု၏ ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့်ရွေးချယ်ထားသော လုပ်ငန်းအစီအစဉ် (community resilience action plan) ကို ကောင်းစွာသိရှိထားလျှင် ရပ်ရွာလူထုအတွက် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းတည် ဆောက်ရာတွင် ပိုမိုအဆင်ပြေနိုင်ပါမည်။

အခြားသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများသို့ မဟုတ် ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် လည်း ပိုမိုကောင်းမွန်သော စီမံကိန်း ပုံစံများ ရေးဆွဲနိုင်ရန်နှင့် သင်တန်းများပြုလုပ်ပေးနိုင်ရန်အစီရင်ခံစာကိုလေ့လာနိုင်ပါသည်။

ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့်လည်း အစီရင်ခံစာတွင်ပါဝင်သော ကျေးရွာ၏ အဓိကဘေးအန္တရာယ်များကို သိရှိထားပြီး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန်၊ အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများကို တုန့်ပြန်နိုင်ရန် နားလည်ထားသင့်ပါသည်။ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်မှ အမျိုးမျိုးသော လုပ်ဆောင်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုသည် မိမိ၏တာဝန်များကို ကောင်းစွာသဘောပေါက်နားလည်သင့်ပါသည်။

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက်ပြုပြင်ခြင်း

ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများအား မိမိကျေးရွာတွင် ဆန်းစစ်မှုကို နှစ်စဉ်သုံးသပ်လေ့လာကာ သတင်းအချက်အလက်များကို မှတ်တမ်းတင်မည် ဖြစ်သည်။ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်သည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းစောင့် ကြပ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့က အစဉ်စောင့်ကြည့် အကြံပြုမည်ဖြစ်ပြီး လစဉ်အစည်းအဝေး များလည်း ပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအား လျော့ချရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ရံပုံငွေရှာဖွေရေး လုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီဝင်များ ပုံမှန်အစည်း အဝေးကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အတူအခက်ခဲများ အောင်မြင်မှုများ လိုအပ်ချက်များအား လစဉ်အစည်းအဝေးပြုလုပ်ပြီး ဆွေးနွေးသွားမည်။ ဌာနဆိုင်ရာများ နှင့်လည်း ချိတ်ဆက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြင်ပနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းများကို

အစဉ်စောင့်ကြည့်လုပ်ဆောင်သွားမည်။ လုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့စေမည့် နည်းလမ်းများဖြင့် လုပ်ဆောင်သွားမည်။

၉။ နောက်ဆက်တွဲများ

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မီတီ၏တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ
- နောက်ဆက်တွဲ(၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန် ဖုန်းနံပါတ်များ

ရပ်ရွာအခြေပြု ကြိုတင်သတိပေးစနစ် စစ်ဆေးမှု ပုံစံ

ဒေသခံအစိုးရဌာနအမည် _____
တည်နေရာ _____
လူဦးရေ _____

ရပ်ရွာလူထုအပေါ်ကျရောက်နေသော/ကျရောက်နိုင်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ။

- မြေငလျင်
- ဆူနာမီ
- မြေပြိုခြင်း
- ဆိုင်ကလုံး
- မိုးသည်းထန်ခြင်း
- ရေကြီးခြင်း
- လေထန်ခြင်း
- မုန်တိုင်းဒီဇေ
- အခြား (ဖော်ပြပါ) _____

အုပ်ချုပ်မှုဖွဲ့စည်းပုံ ။

၁။ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ချေ ဝတ္ထုသုတ

သမိုင်းဝင်ဘေးအန္တရာယ်များ၊ လွန်ကဲသော ဖြစ်စဉ်များနှင့် ၎င်းတို့၏ သက်ရောက်မှုများကို မှတ်တမ်းပြုစုပြီး သက်ဆိုင်ရာများနှင့် ဆွေးနွေးမှုရှိပါသလား (အနည်းဆုံး တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်) ရှိပါသည် မရှိပါ မရှိလျှင် ဘာကြောင့်လဲ _____

အန္တရာယ်သတ်မှတ်အဆင့်များရှိပါသလား ရှိပါသည် မရှိပါ
ရှိလျှင် ဖော်ပြပါ။ (အန္တရာယ်အသေးစိတ်၊ စာရွက်ပိုလိုအပ်လျှင်အသုံးပြုပါ)

အန္တရာယ် ပမာဏများပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်သော လူဦးရေ/အုပ်စုများ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် ရှိပါသလား။ ရှိပါသည် မရှိပါ

ရှိလျှင် ၎င်းတို့မှာဘယ်သူလဲ။ မည်သည့်အချက်တွေကြောင့် သူတို့ ထိခိုက်လွယ်မှုရှိနေသလဲ။ (အန္တရာယ်များအလိုက် ဖော်ပြပါ။ စာရွက်ပိုလိုအပ်လျှင်အသုံးပြုပါ) အမျိုးသမီး၊ မိန်းကလေး၊ ကလေး၊ သက်ကြီး

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် အန္တရာယ်မြေပုံများရှိပါသလား။ ရှိပါသည် မရှိပါ

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ မြေပုံရှိပါသလား။ ရှိပါသည်။ မရှိပါ။

၎င်းတို့ကို အမြဲပြင်ဆင် ရေးဆွဲပါသလား။ ရှိပါသည်။ မရှိပါ။

ရှိလျှင် အကြိမ်ရေကို မည်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ပါသလဲ _____

စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု
အားသာချက်များ ထိခိုက်လွယ်သူများကို ဦးစားပေးခြင်း
အားနည်းချက်များ အန္တရာယ်မြေပုံ မှန်မမှန် စစ်ဆေးခြင်း
အကြံပြုချက်များ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ပညာပေးသင်တန်းများ ပြုလုပ်ခြင်း

၂။ အသံထုတ် အန္တရာယ်များကို ဖော်ပြကြည့်လေ့လာခြင်း

<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကို ဘယ်လို ဖော်ပြကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <p>ဆူနာမီ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ သဘာဝ အမှတ်အသား လက္ခဏာများကို ဖော်ပြကြည့်လေ့လာခြင်း ☐ အခြား (ဖော်ပြရန်) <p>မိုးများသောမြေပြိုမှု</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ မိုးရေချိန် ☒ အခြား (ဖော်ပြရန်) 	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကို ဘယ်လို ဖော်ပြကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ မိုးလေဝသနှင့်ဆိုင်သော အန္တရာယ်များ ☐ မိုးရေချိန် ☐ မိုးရေချိန် ကြည့်ခြင်း (နေရာကိုဖော်ပြပါ) ☒ အခြား (ဖော်ပြပါ၊ လိုအပ်လျှင် စာရွက်အပိုသုံးပါ) ကျွန်ုပ်တို့ အစီအစဉ် TV
--	---

<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အသုံးပြုသော အန္တရာယ်ကြိုတင် ခန့်မှန်းသည့် လေ့လာမှုများရှိပါသလား။</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ ရှိပါသည် ☐ မရှိပါ <p>ရှိလျှင်ဖော်ပြပါ။</p> <p>ကျွန်ုပ်တို့၏ အစီအစဉ် အကျိုးအမြတ် ဖြစ်ခြင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့၏</p>	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ ဖော်ပြကြည့်လေ့လာသည့် ကိရိယာ/နည်းကိရိယာများရှိပါသလား။</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရှိပါသည် ☒ မရှိပါ။ <p>သတ်မှတ်ထားသော လေ့လာသူများ လေ့လာပေးထားမှုရှိပါသလား။</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရှိပါသည် ☒ မရှိပါ။
--	--

စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု အားသာချက်များ = **ကျွန်ုပ်တို့၏ အစီအစဉ် TV မှ သတင်းများ၊ ယုံမှန်ခြင်း၊ အန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့် ကိရိယာ/နည်းကိရိယာများ၊ မရှိခြင်း၊ စီမံကိန်း**

အားနည်းချက်များ = **အန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့် ကိရိယာ/နည်းကိရိယာများ မရှိခြင်း၊ စီမံကိန်း**

အကြံပြုချက်များ = **VDMC ကို လေ့လာပြီး ပေးထားမှုရှိ အပ်ပါသည်။**

၃။ အသံထုတ် အန္တရာယ်များကို ဖော်ပြကြည့်လေ့လာခြင်း

<p>ကြိုတင်အသိပေးရေးတာဝန်ခံ (အမှတ်ခြစ်ပါ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☒ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု/ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ် ☐ အခြား 	<p>ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေး တာဝန်ခံ (သင့်လျော်သည်အကွက်ကို ခြစ်ပါ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု/ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☐ ရုံး ☐ ရပ်ရွာလူထုတွေ့ဆုံ (သတင်းပြန်ကြား) သည့် နေရာရပ်ရွာဌာနများ ☐ အခြား <p>စာရွက်အပိုသုံးပါ။</p>
--	--

စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း

အစီအစဉ်

<p>ဒုတိယအဆင့် / အဓိက တာဝန်ရှိသူများ ☒ ရှိ ☐ မရှိ</p> <p>တာဝန်ရှိသူများရှိပါက၊ အောက်တွင်ဖော်ပြပါ။</p> <p>၁။ <u>ဒီ.သန်းကြွယ်စောင့်</u></p> <p>၂။ <u>ဒီ.ကျော်ဝင်း</u></p> <p>၃။ <u>ဒီ.စိန်တင်စန္ဒာ</u></p> <p>၄။ _____</p> <p>၅။ _____</p> <p>၆။ _____</p> <p>၇။ _____</p> <p>၈။ _____</p> <p>၉။ _____</p>	<p>သတင်းလက်ခံသူ၊ နောက်ဆုံးသတင်းမှတ်တမ်း တင်ထားသူ အခြေတမ်းအဆင့်သင့် ရှိပါသလား။</p> <p>☐ ရှိ ☒ မရှိ</p> <p>အကြိမ်မည်မျှ မှတ်တမ်းတင်ထားသနည်း။</p> <hr/> <p>(၁) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းပြန်ကြားရေး စင်တာတွင် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ယော့ကို ကပ်ထားပါသလား။</p> <p>☐ ရှိ ☒ မရှိ</p> <p>မရှိပါက အဘယ်ကြောင့်နည်း။ <u>နည်းပညာမရှိပါ။</u></p>
--	---

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်းအဆင့်များ ရှိ မရှိ

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းပုံရှိပါသလား။
(ကြိုတင်သတိပေးချက် ပေးပို့သူမှ နောက်ဆုံးလက်ခံရရှိသူအထိ)

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်း အဆင့်များအား
စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ = ဝက်စု ဖွဲ့စည်းမှု၊ ချိတ်ဆက်မှု၊ အားကောင်းခြင်း

အားနည်းချက်များ = မှတ်တမ်းမှတ်ရာ၊ မထားရှိခြင်း

အကြံပြုချက်များ = အညံ့ပညာနှင့်အသိပညာကဗဟုသုတများလုံအပ်ခြင်း

၄။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုလက်ခံခြင်း။

ရပ်ရွာလူထုမှ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုမည်သည့်နည်းလမ်းဖြင့် လက်ခံရရှိသနည်း။
အောက်ဖော်ပြပါ အကွက်များမှ သင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး သုံးမျိုးခြစ်ပေးပါရန်။

☐ တယ်လီဖုန်း / ဖက်စ်	☐ အရေးပေါ်ကြိုတင်သတိပေးသည့် နေရာ
☒ လက်ကိုင်ဖုန်း	☐ နယ်မြေရဲစခန်းနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☒ AM / FM ရေဒီယိုများ	☐ စစ်ဘက်မှတာဝန်ရှိသူများနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☒ VHS / HF ရေဒီယိုများ	☒ အင်တာနက်ဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☒ ရုပ်မြင်သံကြား	☐ အခြား (လိုအပ်ပါကစာရွက်ပိုဖြင့် ဖော်ပြပေးရန်)

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ =

သတင်း မရောက်ရသေးပါ။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို အသိပေးခြင်း

အားနည်းချက်များ =

လျက်ဒဂလယ်စာတင်မည် သို့မဟုတ် အစားအစာများ

အကြံပြုချက်များ =

စွမ်းဆောင်ရည်ဖြင့် တစ်ပေးခြင်း

(၅) ဒေသတွင်း ဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးချက်များအား စာတင်ကြည့်ပေးခြင်း။

အန္တရာယ်ပြခြင်း/ အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအား ဒေသတွင်းကြိုတင်သတင်းပေးမှု နည်းလမ်းများတွင် အသုံးပြုခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များတွင်ပေါင်းစပ်အသုံးပြုနိုင်မည့်လက်ရှိလေ့လာတွေ့ရှိချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ပေါင်းစပ်ရာတွင် ပြောင်းလဲနေသောအချိန်၊ မသေချာသော လိုက်လျောညီထွေမှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

အမျိုးမျိုးသောကဏ္ဍတွင်အတွက် မိုးလေဝသ ခန့်မှန်းချက်များနှင့် သတိပေးချက်များအား အန္တရာယ်သတင်းအချက် အလက်အဖြစ် ပြောင်းလဲ/ အသုံးပြုနိုင်သော စွမ်းဆောင်ရည် ရပ်ရွာလူထုတွင် ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

မရှိလျှင် ကြိုတင်သတိပေးချက်များအားလက်ခံမည့်ပုံစံတစ်ခုအဖြစ်ဆက်သွယ်ထားပါသလား။ ရှိ မရှိ

ဒေသတွင်း ဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ = ကြိုတင်သတိပေးခြင်း စွမ်းဆောင်ရည်ဖြင့် ပြန်လည်ခြင်း

အားနည်းချက်များ = စွမ်းဆောင်ရည်ဆိုင်ရာ အားနည်းခြင်း

အကြံပြုချက်များ = သတင်းများကို အသုံးပြုခြင်း

(၆) ကြိုတင်သတိပေးချက်များအား စာတင်ကြည့်ပေးခြင်း။

သတင်းထုတ်ပြန်ပေးသည့် ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ရပ်ရွာအတွင်းတွင်မည်သို့ ပြန်လည်ဖြန့်ဝေသနည်း အောက်ဖော်ပြပါအကွက်များမှသင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး (၃) မျိုးဖြစ်ပေးပါရန်။

- တယ်လီဖုန်း
- လက်ကိုင်ဖုန်း (ဖုန်းခေါ်ဆိုခြင်းနှင့် စာတိုပို့ခြင်း)
- ရေဒီယို (VHF/HF)
- သတိပေးချက်အလံများ လှည့်တင်ခြင်း
- လူအချင်းချင်းသတင်းပေးခြင်း
- အချက်ပြ ဥက္ကဋ္ဌ ဆွဲခြင်း
- ခေါင်းလောင်း
- အော်လံများအသုံးပြု၍ သတိပေးခြင်း
- ရှေးရိုးနည်းလမ်းများ အသုံးပြုခြင်း (သုံးစွဲပါက ချရေးပါ)
- အခြားနည်းလမ်းများရှိပါက အသေးစိတ်ဖော်ပြပါ။

ရပ်ရွာလူထု အသုံးပြုရန် ကိရိယာများ တပ်ဆင်ထားခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

မရှိလျှင် ဘာကြောင့်၊ ဘယ်လို ကိရိယာများတပ်ဆင်ရန် လှုံ့ဆော်ရမည်နည်း

အသုံးပြုစက်အပါအဝင် ပြန်လည်ဖြန့်ဝေပေးခြင်း

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်

အားသာချက်များ = တယ်လီဖုန်း၊ လက်ကိုင်ဖုန်း၊ ရေဒီယို၊ ကွန်ပရက်စ်၊ အင်္ဂလိပ်စာ၊ မြန်မာစာ၊ အင်္ဂလိပ်စာ၊ အင်္ဂလိပ်စာ၊ အင်္ဂလိပ်စာ

အားနည်းချက်များ = ယုံကြည်မှု အနည်းငယ်

အကြံပြုချက်များ = ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း၊ စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်

(၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်များ

- ရပ်ကွက်/ ကျေးရွာအုပ်စု သဘာဝ ဘေးကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး ကော်မတီ
- သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး၊ အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များအား ကြိုတင်လေ့ကျင့်ထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများအား အစီအစဉ်တကျ ရေးဆွဲထားရန်
- (ကျေးရွာအစုအဝေး ဘေးအန္တရာယ်အဆင့်အလိုက် လိုအပ်သောကြိုတင်သတိပေးချက်များ ပြုလုပ်သတ်မှတ်ထားရန်)
- ရပ်ရွာအခြေပြု အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးအဖွဲ့များအား လေ့ကျင့်ထားရန်
- အဆင့်တိုင်းတွင် ကြိုတင်သတိပေးရေး တာဝန်ရှိသူအား လမ်းညွှန်သတ်မှတ်ထားရန်
- ဘေးအန္တရာယ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အရင်းအမြစ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အန္တရာယ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- တစ်ဦးချင်း/ မိသားစုများ ဘေးကင်းစိုလှုံရာနေရာအတွက် ပစ္စည်း၊ အစားအစာစာရင်းအား သေချာစွာ ပြုစုရန်
- စိုလှုံရာအဆောက်အအုံသည် ဘေးလွတ်ကင်းရာ နေရာတွင်တည်ရှိရန်
- ထူးခြားသောဘေးများအတွက် ဘေးလွတ်ကင်းရာနေရာတွင် စိုလှုံရန်အဆောက်အအုံများ လုံလောက်သော အနေအတွက်ရှိစေရန်

ထိခိုက်လွယ်သောလူဦးရေ

စိုလှုံရာအဆောက်အအုံအစဉ်အစဉ် ပစ္စည်းများ

- ရေ
- စွမ်းအင်
- မီးခိုးချောင်းသုံး ပစ္စည်းများ
- အမျိုးသမီး၊ သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့် ကလေးသူငယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသော နေရာများ
- အထူးလိုအပ်ချက်များရှိသော သူများကို ပြုစုရန် ကော်မတီ
- အခြား

- ဘေးကင်းသောရွှေ့ပြောင်းရာ လမ်းကြောင်းများ၊ ဘေးအမျိုးအစားအလိုက် သတ်မှတ်ထားရန်
- ရပ်ရွာအတွင်း သိသာသောစေရိယာများတွင် လမ်းကြောင်းများသတ်မှတ်ရာတွင် အမှတ်အသား လမ်းညွှန်များ ပြုလုပ်ထားရန်
- အရေးပေါ်ကာလအတွင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းများ အသုံးပြုနိုင်စေရန်
- အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များအတွက် အစားအစာ၊ ရေ ရရှိစေရန်နည်းလမ်းများ ရှာဖွေထားရန်
- ရှေးဦးပြုစုရေးနှင့် ဆေးဝါးများ လုံလောက်မှု ရှိစေရန်
- အခြေခံ အသိပညာ မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများ အနည်းဆုံး တစ်နှစ် တစ်ကြိမ်ပြုလုပ်ရန်
- ပညာပေး လုပ်ငန်းများ၊ သတင်းအချက်အလက်၊ ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာနှင့် ကြိုတင်သတိပေးရေးဆိုင်ရာ ပို့စတာများ၊ ဆိုင်းဘုတ်များကို ရပ်ရွာများတွင် ချိတ်ဆွဲထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးနှင့် သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်းများ ပြုလုပ်ရန်
- ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် ဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခန်းများ ပြုလုပ်ရန် (တစ်နှစ်လျှင် အနည်းဆုံး တစ်ကြိမ်)
- နှစ်စဉ် ခရိုင်အဆင့် သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး အကြံဉာဏ်များ တောင်းခံရန်

အခြား (ရိုဝါက သီးခြားစာရွက်ဖြင့်ဖော်ပြရန်) (ကျေး)

ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ = ရေကြီးမှု၊ အလွယ်တကူ ဖြောင့်ရွှေ့နိုင်စွမ်း၊ အတွင်း စက်လျှောစင်

အားနည်းချက်များ = VMC အဖွဲ့ရှိသော လူထုအစု၊ ပေါ်တန်ဖန်ဒိုက်ယာ ၃ မဂ္ဂါဒီဖြင့်

အကြံပြုချက်များ = ရပ်ရွာလူထုက အန္တရာယ် မဖြစ်ခင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းဖြင့် လိုအပ်ချက်

၇ ရပ်ရွာလူထုကြံ့ခိုင်ပြုစေခြင်း

အန္တရာယ်ပြမြေပုံကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် အရေးပေါ်တုံ့ပြန်မှုများ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင် ဘယ်လိုလဲ။ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း၊ အစီအစဉ်များရေးဆွဲခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အမျိုးမျိုးသော အချိန်ကာလ သတ်မှတ်ချက် တို့တွင် သတင်းအချက်အလက်များအား ချောမွေ့စွာ ပေါင်းစပ်အသုံးပြုပါသလား။ (ဥပမာ- သတင်း ရယူခြင်း၊ နေ့စဉ်၊ ၁၀ ရက် တစ်ကြိမ်၊ လစဉ်၊ ရာသီအလိုက်ခန့်မှန်းချက်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်တို့ စသည်ဖြင့်) ရှိ မရှိ
ရှိလျှင် ဘယ်လိုလဲ။ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများနှင့် ကဏ္ဍများသည် ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် အဆင့်တိုင်းအတွက် ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သော သတ်မှတ်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ပြုလုပ်ပါလျှင်၊ ဘာတွေလုပ်ဆောင်ပါသလဲ။ ရေအောက် ရေ၊ ရေကြမ်း၊ ရေဒုဗြင်ဒါ
စက်ရေ ဆောက် ပါက ရံလျက် ဖြစ်စေရန် ရှိပါသည်။

အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်ပြင်းအားနှင့် သက်ရောက်မှု အမျိုးမျိုးတို့ (အလယ်အလတ်၊ ပြင်းထန်သော၊ အဆိုးဝါးဆုံး) ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုအတွက် သတ်မှတ်၍ လိုအပ်သော လုပ်ဆောင်ချက်များပြုလုပ်ပါသလား။
အမျိုးမျိုးသော ထိခိုက်လွယ်မှုများအတွက် ချက်ချင်းလုပ်ဆောင်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ပြုလုပ်ပါလျှင်၊ ဘာတွေလုပ်ဆောင်ပါသလဲ။ _____

ကြိုတင်သတိပေးအချက်အလက်များရရှိနိုင်စေရန် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များအား ချက်ချင်း အသုံးပြုနိုင်ရန် နည်းလမ်းများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ ရေ အောက် ရေ၊ ရေကြမ်း၊ ရေဒုဗြင်ဒါ

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများအနေဖြင့် သက်ရောက်မှုမြင့်မားသော လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ သက်ရောက်မှု နိမ့်ပါးသော ဘေးအန္တရာယ်များ၊ အဖြစ်အပျက်များ သတ်မှတ်ထားမှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

ရပ်ရွာလူထုအတွင်း ဘေးအန္တရာယ်အပေါ် ထင်မြင်ယူဆချက်နှင့် ထိခိုက်လွယ်သူများအကြား အဆင်သင့်ဖြစ်စေသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

ဘေးဖြစ်ပွားသောနေရာတွင် နိမ့်ပါးသော သက်ရောက်မှုနှင့် သက်ရောက်မှု မြင့်မားမှုတို့အတွက် ရပ်ရွာလူထု နီးကြား တက်ကြွလာစေရန် လုံဆော်မှုများ လုပ်ဆောင်ရန် အရင်းအမြစ်များ အသုံးပြု၍ ချက်ချင်း လုပ်ဆောင်နိုင်သော နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ ဝါးဖော်စီ ပြုလုပ်ခြင်း၊ စက်ရေဖြင့်

ရွေ့ပြောင်းရန် စီစဉ်ခြင်း

၁၂၃၄၅၆၇၈၉၀၁၂၃၄၅၆၇၈၉၀၁၂၃၄၅၆၇၈၉၀

အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များ စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ > ဝါဒစွယ်၊ စက်ပျံဖြင့် ထိခိုက်လွယ်လွန်ကာ အပင်များကို ဖြောင့်စွာ

အားနည်းချက်များ = စေ့ကြိုး

အကြံပြုချက်များ = အရေးပေါ်ပေး ဆေး၊ စီစဉ်ထားရန်

၉. သုံးသပ်ချက်များ

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့ကို လေ့လာသုံးသပ်မှုများပြုလုပ်ရန် နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ရှိပါက၊ နည်းလမ်းများအားဖော်ပြပါ။

လေ့လာသုံးသပ်ချက်များ ပုံမှန်လက်ခံနိုင်ရန် မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့တွင် တာဝန်ပေးထားသူများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ရှိလျှင်၊ တာဝန်ပေးထားသူများအားဖော်ပြပါ။

မည်ကဲ့သို့ မကြာခင်ဆက်သွယ်သုံးသပ်ပါသလဲ။

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့မှ တုန့်ပြန်မှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ရှိလျှင်အသေးစိတ် ရေးသား ဖော်ပြပါ။

သုံးသပ်ချက်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြုလုပ်ခြင်းအပေါ်တွင် ကြိုတင် သတိပေးချက်/ ဘေးအန္တရာယ် သတင်းအချက်အလက် လက်ခံရရှိမှုတွင် တိုးတက်မှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ရှိလျှင်အသေးစိတ်ရေးသားဖော်ပြပါ။

သုံးသပ်ချက်များ ပြုလုပ်ရာတွင် စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ = ရှေးမောင်းဆောင်ရွက်ခြင်း

အားနည်းချက်များ = ချိတ်ဆွဲမှုအားနည်းခြင်း

အကြံပြုချက်များ = စွမ်းဆောင်ရည်များ မြှင့်တင်ပေးရန်

၃၂

၁။ ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ ဗဟုသုတ	၂။ ဒေသတွင်းအန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း	၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး နည်းလမ်းများ	၄။ သတင်းများကိုထုတ်ပြန် ကြိုတင်သတိပေးခြင်း	၅။ ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
<u>၁။ ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ ဗဟုသုတ = ဇားဖြုတ် ၊ ခါးချော် ၊ ကျိန်ပယ်</u>	<u>၂။ ဒေသတွင်းအန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း = ရုက္ခပင်များဖြင့်</u>	<u>၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး နည်းလမ်းများ = ရေ၊ မြေ၊ မီး၊ ဘေးများနှင့် အုပ်ချုပ်ရေး</u>	<u>၄။ သတင်းများကိုထုတ်ပြန် ကြိုတင်သတိပေးခြင်း = ရေကန်၊ အစားချက်</u>	<u>၅။ ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း</u>
			<u>၆။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း = ရေဒီယို ၊ TV ၊ အာဇာနည်</u>	
	<u>၆။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန်ပေးခြင်း</u>			
	<u>၇။ ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း</u>			
<u>၈။ အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ</u>	<u>၉။ သုံးသပ်ချက်များ</u>			
	<u>၉။ သုံးသပ်ချက်များ = ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုမရှိမီ နေရာများ = ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု</u>	<u>၈။ အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ = ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမရှိမီ</u>		
<u>အဓိက ထင်မြင်သုံးသပ်ချက်များ</u>				
<u>လေ့လာသုံးသပ်သူများ၏ လက်မှတ်များ</u>				
<u>လေ့လာသုံးသပ်သည့် ရက်စွဲ</u>				

ပုံစံ ၁၅။ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို စစ်ဆေးခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

စီမံကိန်းဝင်ရွာများအနေဖြင့်မိမိတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိသဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ထုတ်ယူအသုံးပြုရာတွင် ထိန်းသိမ်းမှုဆိုင်ရာနည်းဥပဒေသ ဆောင်ရွက်/ရှောင်ရွက်မှုများကို သိရှိနားလည်စေရန်နှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှုမရှိပါက သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း၊ လောင်စာဆီများအလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းကြောင့် လေထုညစ်ညမ်းခြင်း၊ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်း စသည့်ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများကို ဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြောင်းကို ကောင်းစွာသိရှိနားလည်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။ နမူနာဇယားတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်/ရှောင်ရွက်အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

နမူနာဇယားပုံစံ

စီမံကိန်းအမည်/ နေရာ	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများကို	
စီမံကိန်းအကြောင်းအကျဉ်း		
ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာခြစ်စိတ်များ	ရှိ	မရှိ
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းသည် တရားဥပဒေအရ အကာကွယ်ပေးထားသောဧရိယာအတွင်း (သို့) အနီးအနား (သို့) ယင်းသို့ သတ်မှတ်သင့်သည့် နေရာများတွင် ဆောင်ရွက်နေရပါသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည်အပင်၊ သက်ရှိမျိုးစိတ်တွေကိုအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသလား။	✓	
စီမံကိန်းသည်မူလသစ်တော၊ လူလုပ်သောသစ်တော၊မြေမြေ၊ စိုစွတ်သောမြေ၊ ဒီရေတောမြေ အနီးအနားမှာရှိနေလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုကိုဖြစ်စေသော သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် သဘာဝအလေ့အထကို ခေါင်းပုံဖြတ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် သစ်တောကနေ သစ်တောမဲ့လုပ်ဆောင်မှုအားဖြင့် သစ်တောဆုံးရှုံးအောင် လုပ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် တိကျသောပထဝီအနေအထား ပြောင်းလဲမှုလုပ်နေသလား။	✓	

ကြာချိန် (၃၀) နာရီအတွင်း ။

အသုံးပြုမည့်ပစ္စည်းများ ။
အသင့်ပြင်ဆင်ထားသည့်မေးခွန်း၊ ဘောပင်၊ ခဲတံ၊

အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်း ။
ပုံစံသုမှ ဦးဆောင်၍ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေး ဖြင်း။

ပါဝင်မည့်လူဦးရေ ။
ပုံစံသု(က- ၂ မ-) ၊ ရွာမှပါဝင်သူ (က- ၂ မ-)

ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့် ။
မေးခွန်းနမူနာနှင့်ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့်ကို အောက်တွင်ဖော်ပြ ထားပါသည်။ ပူးတွဲပါ စာရွက်တွင် နမူနာဇယားပုံစံကို ဖော်ပြထားပါသည်။

စီမံကိန်းအစီအစဉ်များ တိုးတက်မှုအတွက် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်နှင့် သစ်သီးဝလံပင်များကို ရှင်းလင်းသလိုဖြစ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်း၏လုပ်ဆောင်မှုသည် အပင်များပီးရှို့ခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးနယ်မြေသစ်များ အတွက်တိုးတက်မှုကို လျော့ကျစေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် အခြားမူလာသော မျိုးစိတ်များနှင့် အဆင်ပြေနေသော သဘာဝသက်ရှိစနစ်ကို ဖျက်စီးနေသလား။		✓
ပင်လယ်နှင့် ရေနေ ဇီဝသက်ရှိများပေါ်တွင် သက်ရောက်မှု ရှိပါသလား။	✓	
ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များ		
စီမံကိန်းသည် သမိုင်းနှင့်ဆိုင်သော ရှေးဟောင်းသုတေသန နယ်မြေဥပဒေအရ တားမြစ်နယ်မြေအနားမှာရှိနေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ရှေးဟောင်းမြို့များအဖြစ်ဖော်ပြသော ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ် အဖြစ်ရှိနေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးနယ်မြေ၊ ဘုရားကျောင်းတွေကို ဖျက်စီးစေသလား။		✓
လူတွေ့ရသူသာန်တွေကို အနှောက်အယှက်ပေးနေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ထင်ရှားသောနေရာ၊ အဆောက်အဦး၊ သတ်မှတ်ထားသော အမျိုးသားအမွေအနှစ်တွေကို အကျိုးသက်ရောက်စေသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ယဉ်ကျေးမှု၊ အသက်ရှင်မှုပုံစံ၊ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ ပုံစံကို ပြောင်းလဲစေသလား။		✓
ညစ်ညမ်းမှုများမှ ကာကွယ်ခြင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြစ်ကမ်း၊ စမ်းချောင်းဘေးတွင် လုပ်ဆောင်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ဝိုးသတ်ဆေး၊ ဓာတ်မြေသြဇာ၊ ဓာတုပစ္စည်းသုံးပြီး စီမံကိန်း ဖွံ့ဖြိုးစို့အတွက်လုပ်ပြီး ရေထုနှင့်မြေထုကို ထိခိုက်စေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် အဆောက်အဦးဆောက်ခြင်းမှ ဆူညံသံ၊ အသေးစား ရေကာတာ၊ နံရံလုပ်ဖို့ အသုံးပြုသောပစ္စည်းများသုံးခြင်း။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြေအောက်ရေ အရင်းအမြစ်များကို သုံးပြီး ရေကိုလျော့နည်းစေခြင်း။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်ချက်သည် ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကိုလုပ်ရင်း ဖုန်မှုန့်များကို ထုတ်လွှင့်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ဒီဇယ်အင်ဂျင်များကို သုံးနေသလား။		✓

စီမံကိန်း၏ လုပ်ဆောင်မှုများသည် ပတ်ဝန်းကျင်တွင်၊ ညစ်ညမ်းမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုနှင့် ပတ်သက်နေသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအညစ်အကြေးများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိလူများ၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေပါသလား။		✓
လူမှုပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ အစီအစဉ်များ၊ နည်းဗျူဟာများ၊ ထိခိုက်မှု ဖြစ်စေပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ လူနေမှုပုံစံ၊ လုံခြုံမှု၊ စုစည်းမှုတို့ကို ထိခိုက်မှုဖြစ်စေပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းရှိ ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများကိုထိခိုက်မှု များဖြစ်စေပါသလား။		✓
ပုံမှန်လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ရေဆိုးမြောင်းစနစ်များ၊ ပြည်သူ့ပိုင်ပစ္စည်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် အများပြည်သူနှင့်လုပ်ဆောင်သည့် ဝန်ထမ်းများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်ပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ ရှိရင်းစွဲ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရင်းမြစ်များအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်ဟု ထင်ပါသလား။	✓	
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှုရလဒ်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်စစ်ဆေးပြီး ၊ ဆောင်ရန်/ ရှောင်ရန် နည်းဥပဒေသဖြင့် ပြန်လည်၍ တိုင်းတာပါ။		

ပုံစံ ၁၆။ ပဋိပက္ခကို စစ်သေးခြင်း

Do No Harm မှု

Do No Harm မှုကို BRACED Beda Alliance မိတ်ဖက်အဖွဲ့ အစည်းများမှ ပြုစုခဲ့သည်။ ၎င်းကို စီမံခန့်ခွဲမှုများ ပြုစုခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေစဉ် ကာလအတွင်းတွင် အရေးကြီးသော ပဋိပက္ခဖြစ်နိုင်သည့် အခန်းကဏ္ဍကိုထည့်သွင်း စဉ်းစားစေနိုင်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးပေးမည့် နည်းကိရိယာဖြစ်သည်။ စီစစ်ရန် စာရင်းသည် ပြည့်စုံမှု မရှိ၊ ပဋိပက္ခစစ်တမ်းကောက် ယူမှု(သို့) ငှာနတွင်းသုံးမှုများ မပါဝင်သော်လည်း ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်ကို အထူးပြုဖော်ပြထားသည်။ ထို့အပြင် ပဋိပက္ခ ဆိုင်ရာအသိရှိခြင်းသည် မှန်သည်။ မှားသည်မေးခွန်းများထက် ပိုမိုသည်။ ပဋိပက္ခ နှင့် တင်းမာမှုများသည် အများအားဖြင့် အဖွဲ့တို့၏ အင်းအားစုပေါ်တွင် မှတည်သည်။ ၎င်းတွင် စီစစ်ရန် စာရင်းကို အသုံးပြုသူတို့မှ အယူအဆကို (သင်တန်းများမှ တဆင့်) နားလည်ရန်၊ အရေးကြီးပြီးစီစစ်ရန်၊ စာရင်းကိုထပ်မံ ဆွေးနွေးရန်တို့အတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်။

၁။ ပဋိပက္ခ အခြေအနေကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်း။
 ခွဲခြားသူများနှင့် ပေါင်းစည်းသူများစီစစ်ချက်၊ ထို့အပြင်ဆောင်ရွက် သူ စီစစ်လေ့လာချက်များသည်လည်း အဓိကအပိုင်းများတွင် ပါဝင်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အကြောင်းအရာကို နားလည်ရန် ပထမအဆင့်များဖြစ်သည်။
 ၂။ အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု ကြားဆောင်ရွက်မှု တို့အပိုင်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အကြား ကယ်လိုဗက်စပ်မှုရှိသည်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာသည်။ ဆိုးရွား သည့်အခြေအနေတွင် ရှားပါးသည့်အရင်းအမြစ်များဖြင့် သတ်မှတ်ပြီး မည်သည့်စီမံကိန်းမဆို ရပ်ရွာလူထု၊ အုပ်စုများ (သို့) တစ်ဦးတစ် ယောက်အကြားတွင် တင်းမာမှုကိုဖြစ်စေနိုင်သကဲ့သို့ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် အပြုသဘောဆောင်သည့် ကဏ္ဍများလည်း တိုးတက်လာနိုင်သည်။ ၎င်းအချိန်တွင် အဖွဲ့ အစည်း/ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုစီသည် ၎င်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက်ပုံကို နားလည်ထားရန်လိုအပ်သည်။

ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ပင်မကော်မတီ (VDMC) ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ
ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးလုပ်ငန်းတွင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ကာကွယ်ခြင်းသည် အရေးကြီးကြောင်းကို မိမိရပ်ရွာလူထုလက်ခံ လာစေရန်နှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လာစေရန် အသိပညာပေး စည်းရုံး လှုံ့ဆော်ခြင်း။
- မိမိတို့၏ကျေးရွာအတွင်း၌ သဘာဝဘေးလျော့ပါးရေး ဆိုင်ရာ သင်တန်းများ၊ အစည်းအဝေးများကို ဦးဆောင်ပြုလုပ်ပေးခြင်း။
- ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးလုပ်ငန်း၏ အားနည်းချက်/ အားသာချက်များကို ဖော်ထုတ်ပြီး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း အစီအစဉ် များ ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း။
- ကျေးရွာ၏ အရင်းအမြစ်များ၊ သယံဇာတများကို စနစ်တကျထိန်း သိမ်းခြင်း၊ သုံးစွဲခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ ပုံမှန်ရယူခြင်း / ဖြန့်ဝေခြင်း။
- ကျေးရွာလူထုနှင့် ကျေးရွာအတွင်းအခြားလူမှုရေးအဖွဲ့များ ပူး ပေါင်းပါဝင်လာအောင် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ပြီး ဘေးအန္တရာယ်လျော့ ချရေးဆိုင်ရာ သဏ္ဍာန်တူဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်မှုလုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ကျေးရွာ၊ ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် မြို့နယ်အတွင်းရှိ သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေးဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများ၊ အခြား လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်း များနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သတင်းပေးပို့ရယူခြင်း၊ လိုအပ် သောအကူအညီများ ရယူခြင်း။
- ရံပုံငွေ/ လည်ပတ်ငွေများ ရှာဖွေခြင်းနှင့်အတူ စနစ်တကျထားရှိပြီး တိုးပွားအောင် နည်းလမ်းရှာဖွေ ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ် (ကြိုတင်သတိပေးချက် ရရှိချိန်)

- မှန်ကန်ခိုင်မာသော အရင်းအမြစ်မှ သတင်းအချက်အလက်များ အား အချိန်နှင့်တပြေးညီရယူခြင်းနှင့် ကြိုတင်သတိပေးချက်ကို ဖြန့်ဖြူး ပေးခြင်း။
- ဘေးကင်းလုံခြုံရာ လမ်းကြောင်းများ လမ်းညွှန်ပြသထားရှိခြင်း။
- စားနပ်ရိက္ခာ၊ သောက်ရေ၊ ဆေးဝါးနှင့် လိုအပ်သောပစ္စည်းများ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားရှိခြင်း။

- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် နေရာချထားရေးနှင့် အခြားလိုအပ်သော စီမံခန့်ခွဲမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် လူဦးရေစာရင်းများ ကောက်ယူခြင်း နှင့် ပျောက်ဆုံး၊ ကျန်လှုပ်စာရင်းများ ပြုစုထားရှိခြင်း။
- မလိုလားအပ်သော လူမှုရေးပြဿနာများ မဖြစ်စေရေး ကြိုတင် ပြင်ဆင် စီမံဆောင်ရွက်ထားရန်။
- ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေး လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် Taskforce များကို တာဝန်ခွဲဝေပေးရန်။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- အရေးပေါ် ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ထောက်ပံ့ရေး (အစား အစာ၊ သောက်သုံးရေ၊ ယာယီနေထိုင်မှုနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု) လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရအဖွဲ့များ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ကူညီဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စီစဉ်လုပ်ဆောင်ခြင်း။ (ဥပမာ- အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ ထောက်ပံ့ခြင်း၊ နေအိမ်များနှင့် ပြည်သူပိုင် အဆောက်အဦများ ပြန်လည်ပြင်ဆင်တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးခြင်း အစီအစဉ်)
- ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု စာရင်းကောက်ယူခြင်းနှင့် ယာယီခိုလှုံရာနေရာများ ပြင်ဆင်ပေးခြင်း။
- နောက်ဆက်တွဲ လူမှုရေး၊ ကျန်းမာရေးပြဿနာများ မဖြစ်စေရေး အစီအမံများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ထားခြင်း။
- ဒေသတွင်း အရင်းအမြစ်များကို ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်း များတွင် အကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုနိုင်ရေး စီမံခန့်ခွဲမှုများပေးရန်။
- ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရအဖွဲ့များ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ကာ လိုအပ်သော အကူအညီများရယူခြင်း။
- ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေး အစီအစဉ်များတွင် ရေရှည်ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး အစီအစဉ်များ ထည့်သွင်းစဉ်းစား လုပ်ဆောင်ခြင်း။

- အနာဂတ်တွင် ပိုမိုထိရောက်သော ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ကော်မတီဝင်များ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ် ခြင်း။

ကြိုတင်သတိပေးရေးအဖွဲ့၏ တာဝန်များ

ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ကျေးရွာပြည်သူများအား ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်သော ဆောင်ရန်/ ရှောင်ရန်များအား အသိပညာပေးခြင်း၊ အသိပညာ ပေးလက်ကမ်းစာစောင်များ၊ ပိုစတာများ ဖြန့်ဝေခြင်း။
- မုန်တိုင်းအရောင်နှင့် အဆင့်များအား ကျေးရွာလူထုသိရှိရန် ပညာ ပေး ပြောကြားခြင်း။
- မိုးလေဝသသတင်းနားထောင်၍ ကျေးရွာပြည်သူများအား အချိန်မီ သတိပေးခြင်း။
- ကြိုတင်သတိပေးရေးစနစ်များအား ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှုရှိစေရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးအစားအလိုက် ကြိုတင်ပြင်ဆင် လေ့ကျင့် ထားခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး သင်တန်းများပြုလုပ်ခြင်း၊ ဘေးကင်း ရာ လမ်းကြောင်းပြမြေပုံများ ရေးဆွဲထားခြင်း၊ အစမ်းလေ့ကျင့်မှု များ ပြုလုပ်ခြင်း။
- ကြိုတင်သတိပေးရေး အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများအား အချိန် မှန်ပြုပြင် ထိန်းသိမ်းမှုများ လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရမည့် ဖုန်းနှင့်လိပ်စာများကို ကြိုတင်ရှာဖွေ စုဆောင်းထားခြင်း။
- သဏ္ဍာန်တူ ဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခြင်းတွင် အရေးပေါ်အခြေအနေ ၌ အခြား Taskforce များနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက် လုပ်ဆောင်နိုင်မှု များကို လေ့ကျင့်ပြင်ဆင်ထားခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ်

- ကြိုတင်သတိပေးချက်ရရှိသည်နှင့် ကျေးရွာလူထုကို ကြိုတင်ပြင် ဆင်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် သတိပေးနှိုးဆော်ခြင်းနှင့် ထိခိုက်လွယ် သူများကို ဘေးကင်းခိုလှုံရာ နေရာများသို့ ပြောင်းရွှေ့နိုင်ရန် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်ခြင်း။

- ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များကို အချိန်နှင့်တပြေးညီ ကျေးရွာ လူထုသို့ ထုတ်ပြန်ပေးရန်နှင့် ကော လဟာလများ မဖြစ်ပေါ်စေအောင် သတိပြုဆောင်ရွက်ရန်။
- VDMC ပင်မကော်မတီသို့ လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက် များ ပံ့ပိုးကူညီပေးရန်နှင့် အခြား Taskforce များနှင့် လိုအပ်သ လို ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန်။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းကြောင်း သိရသည်နှင့်တပြိုင်နက် VDMC နှင့် Taskforce များထံ အကြောင်းကြားရန်နှင့် ရှာဖွေကယ်ဆယ် ရေး လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေး အဖွဲ့နှင့် ပူး ပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်း။
- အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန် ဖုန်းနံပါတ်နှင့် လိပ်စာများ၊ လိုအပ်သော သ တင်းအချက်အလက်များကို ကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းပြီဖြစ် ကြောင်း သတင်းထုတ်ပြန်ပေးရန်နှင့် နောက်ဆက်တွဲဖြစ်တတ် သော အန္တရာယ်အကြောင်း ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန် ပေးခြင်း။ (ဥပမာ-ဝမ်းရောဂါ၊ အဆိပ်ရှိသတ္တဝါ၊ မီးဘေး၊ ဓာတ် လိုက်ခြင်း....စသည့်)

ရှာဖွေရေးနှင့် ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့၏ တာဝန်များ ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေရှိသောကာလများတွင် အရေးပေါ်လိုအပ်သော စက်ကိရိယာများ၊ အသက်ကယ်ပစ္စည်းများအား အချိန်မှန်ပြင် ဆင် ရှာဖွေစုဆောင်းထားခြင်း။
- ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေး သင်တန်းများတက်ရောက်ပြီး ပုံမှန်လေ့ ကျင့်ထားခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင် ဒေသတွင်းရှိ အရင်းအမြစ်များ နှင့် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် စီစဉ်ထားခြင်းနှင့် ကျေးရွာလူထုကိုလည်း လုပ်ဆောင်တတ်စေရန် သင်တန်းပေး ခြင်းနှင့် လက်တွေ့သရုပ်ပြ လေ့ကျင့်စေခြင်း။
- အရေးပေါ်အခြေအနေတွင် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းလုပ် ဆောင်နိုင်ရန် ကြိုတင် ပြင်ဆင်လေ့ကျင့်ထားခြင်း။

- ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့် အသက်ကယ်ပစ္စည်းများအား နေအိမ်တွင် လွယ်လင့်တကူ ရရှိနိုင်စေရန် ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်သူများ၊ ဦးစားပေးပြောင်းရွှေ့ပေးရန် လို အပ်သူများစာရင်းနှင့် ကျေးရွာလူဦးရေ စာရင်းများ ကြိုတင်ပြင် ဆင် စုဆောင်းထားခြင်းနှင့် တာဝန်များခွဲဝေ သတ်မှတ်ထားခြင်း၊
- ကျေးရွာလူထုပူးပေါင်းပါဝင်လာအောင် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ပြီး အရေး ပေါ်ပြောင်းရွှေ့ခြင်းနှင့် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ခြင်း သဏ္ဍာန်တူ ဇာတ် တိုက်လေ့ကျင့်ခြင်းကို အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းလုပ် ဆောင်ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ်

- ကြိုတင်သတိပေးချက် ရရှိသည်နှင့်တပြိုင်နက် ထိခိုက်လွယ်သူ များကို ဦးစားပေးပြောင်းရွှေ့ရန်နှင့် အရေးပေါ်ပြေးလမ်း ဆိုင်း ဘုတ်များ ပြသထားခြင်း။
- ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်သောပစ္စည်းများ အသင့်ပြင် ဆင်ထားရန်နှင့် လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို Early Warning အဖွဲ့နှင့် ချိန်ဆက်ရယူခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် VDMC ကော်မတီမှဆောင်ရွက် နေသော လူဦးရေစာရင်းကောက်ယူခြင်းနှင့် နေရာချထားရေး လုပ်ငန်းများတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်း။
- ပျောက်ဆုံးသူများကို စာရင်းပြုစုထားပြီး ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်း ချိန်တွင် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို ချက်ချင်းလုပ် ဆောင် နိုင်ရန် Early Warning and First Aid Taskforces နှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် တာဝန်ခွဲဝေမှုများ လုပ်ဆောင် ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- Early Warning အဖွဲ့ထံမှ ဘေးကင်းရှင်းကြောင်း သိရှိရသည်နှင့်တပြိုင်နက် VDMC သို့ အကြောင်းကြားပြီး အခြား အဖွဲ့များနှင့်ပူးပေါင်းကာ တာဝန်ခွဲဝေထားသည့်အတိုင်း ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းကို ချက်ချင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- လိုအပ်သော လမ်းကြောင်းရှင်းလင်းခြင်းများကို ကျေးရွာလူထု အကူအညီနှင့် ချက်ချင်းရှင်းလင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း။

- အရေးကြီးလူနာများကို First Aid အဖွဲ့သို့ လွှဲပြောင်းပေးရန်နှင့် လိုအပ်ပါက နီးစပ်ရာဆေးရုံသို့ ပို့ဆောင်ရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းချိန်တွင် ခိုလှုံရာအဆောက်အဦမှ ပြန် မည့်သူများကို လိုအပ်သောကူညီပံ့ပိုးမှုများပေးရန်နှင့် ထိခိုက် လွယ်သူများကို အိမ်တိုင်ရာရောက် ပြန်လည်ပို့ဆောင်ပေးခြင်း (နေအိမ် မပျက်စီးပါက)
- VDMC ကော်မတီမှ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု စာရင်းကောက်ယူရာတွင် ကူညီပေးခြင်း။

ရှေးဦးသူနာပြုရေးအဖွဲ့၏ တာဝန်များ
ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ရှေးဦးသူနာပြုသင်တန်းများတက်ရောက်၍ ကျေးရွာသို့အသိပညာများ ဖြန့်ဝေခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်တတ်သောရာသီများတွင် အရေးပေါ် လိုအပ်သော ဆေးဝါးများအား စုဆောင်းထားရန်နှင့် ရက်လွန်မှု မရှိစေရန်စစ်ဆေးကာ လိုအပ်သောဖြည့်တင်းမှုများ အချိန်မှန် လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပါက အရေးပေါ်ဆေးကုသမှု ပြုလုပ် နိုင်ရန် နေရာများ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း၊ စေတနာ့ဝန်ထမ်းများ၊ အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် တာဝန်များခွဲဝေခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်တတ်သောရာသီများတွင် ဒေသအတွင်းရှိ ဆေးရုံ၊ ဆေးပေးခန်းများအား ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြု လုပ်ထားနိုင်ရေးအတွက် ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ်

- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် ထိခိုက်လွယ်သူများကို ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုပေးခြင်း။
- ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေး အဖွဲ့နှင့်အတူ ထိခိုက်လွယ်သူများ ပြောင်းရွှေ့ရာတွင် လိုအပ်သောကူညီမှုများပေးခြင်း။

- ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်နေသူများ၊ အားငယ်နေသူများနှင့် နှလုံး ရောဂါရှိသူများကို စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအားပေး နှစ်သိမ့်ပေးခြင်းကို လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းချိန်တွင် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း၊ စေတနာ့ ဝန်ထမ်းများ၊ အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းကာ ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် တာဝန်ခွဲဝေခြင်းနှင့် ကြိုတင် ညှိနှိုင်းပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ် ထားခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦအတွင်း ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်သက်သော အသိပညာပေးခြင်းကို Early Warning အဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိ သူများအား ကယ်ဆယ်ခြင်းနှင့် လိုအပ်သော ကူညီမှုများပေးခြင်း။
- ဒဏ်ရာပြင်းထန်သောလူနာများကို နီးစပ်ရာဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းများ သို့ ပို့ဆောင်ရန်အတွက် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပြီးနောက် နောက်ဆက်တွဲဖြစ်တတ်သော ကျန်းမာရေးပြဿနာများကို ကြိုတင်ကာကွယ်မှုများ လုပ်ဆောင် ထားရန်နှင့် သတိပေးနှိုးဆော်မှုများပြုလုပ်ထားရန်။
- သေပျောက်စာရင်းကောက်ယူရာတွင် VDMC ကော်မတီကို လိုအပ်သောကူညီမှုများပေးခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းကြောင်း ထုတ်ပြန်ပြီးနောက် နေအိမ်ပြန် မည့်သူများကို လိုအပ်သလို ကူညီပေးရန်နှင့် ထိခိုက်လွယ်သူများ ကို အိမ်တိုင်ရာရောက် ကူညီပို့ဆောင်ပေးခြင်း။
- ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိသူများကို အချိန်မှန် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက် မှုပေးခြင်း။